

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та
інформаційно-аналітичної діяльності

На правах рукопису

РОМАНЮК СВІТЛАНА СЕРГІЇВНА

МОЗАЇКИ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ

Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
за освітньо-професійною програмою
«Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм»
спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»

Науковий керівник:
кандидат історичних наук, професор
Надольська Валентина Василівна

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № _____

Засідання _____ кафедри музеєзнавства,
пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної
діяльності

від _____ 2025 р.

Завідувач кафедри проф. Гаврилюк С. В. _____

Луцьк – 2025

АНОТАЦІЯ

Романюк С. С. Мозаїки у Волинській області як туристичні ресурси.

Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Волинський національний університет імені Лесі Українки. Спеціальність 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство». Освітньо-професійна програма «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм». Луцьк, 2025.

У магістерському проєкті комплексно охарактеризовано мозаїки, як зразки монументального мистецтва радянської доби, їх мистецька цінність як об'єктів культурної спадщини, що потребують збереження та актуалізації в сучасних умовах.

На основі польових досліджень, фотофіксації, вивчення документів Державного архіву Волинської області (фонди Р-1447 «Обласний художньо-виробничий комбінат Волинської організації Спілки художників України», 1950–1997 рр., Р-3009 «Шингур Віктор Іванович» (1939–2008), художник, член Спілки художників СРСР, 1963–1978 рр.), Р-3010 «Чорнокнижний Григорій Петрович (1915–1992), художник, член Спілки художників СРСР, 1950–1993 рр.») укладено «Каталог мозаїк, створених у Волинській області у 1960–1980-х рр.» та карту мозаїк Волинської області, на якій локалізовано збережені та знищені об'єкти. Загалом на карту Волинської області нанесено 184 місцезнаходження мозаїк.

У каталозі мозаїки охарактеризовано за низкою ознак (назва, рік створення, місце розташування, тип розміщення, матеріал, вартість виконання, стан збереження, розмір). На основі архівних документів розкрито їх авторство (Р. Авагян, С. Байдукова, В. Галькун, Т. Галькун, Ю. Герман, В. Гура, В. Кирилков, М. Ковальчук, М. Куценко, Л. Литвин, М. Савицький, Б. Федорук, Л. Хведчук, В. Шингур, К. Якубек тощо); охарактеризовано стилістику, тематику мистецьких робіт. Увагу акцентовано на унікальних зразках відтворення української традиційної культури, синтезу мистецтв, формах інтеграції мозаїк у громадський простір.

Матеріали роботи спрямовані на збереження, популяризацію та наукове осмислення монументальної мозаїки Волині, розкривають її значення як елементу культурної та історичної ідентичності регіону. Дослідження має міждисциплінарний характер, базуючись на теорії музеєзнавства, пам'яткознавства, мистецтвознавства, історії мистецтва.

Ключові слова: мозаїка, Волинська область, радянське мистецтво, культурна спадщина, монументальне мистецтво.

ANNOTATION

Romaniuk S. S. Mosaics in Volyn Region as Tourist Resources. Qualification work (manuscript). Lesya Ukrainka Volyn National University. Specialty 027 «Museology, Monument Studies». Educational and Professional Program «Museology, Monument Studies, Cultural Tourism». Lutsk, 2025.

The master's project gives a complex description of mosaics as examples of monumental art of the Soviet period and explains their artistic value as cultural heritage objects that need preservation and actualization in modern conditions.

Based on field research, photographic documentation, and the study of documents from the State Archive of the Volyn Region (funds R-1447 «Regional Art and Production Combine of the Volyn Organization of the Union of Artists of Ukraine, 1950–1997»; R-3009 «Shyngur Viktor Ivanovych (1939–2008), artist, member of the Union of Artists of the USSR, 1963–1978»; R-2793 «Khvedchuk Leonid Volodymyrovych (1936), artist, member of the Union of Artists of the USSR, 1966–1976 pp.»), the «Catalogue of Mosaics Created in the Volyn Region in the 1960s–1980s» was compiled, as well as a map of the mosaics of the Volyn Region, which shows preserved and destroyed objects. In total, 184 mosaic locations were marked on the map of the Volyn Region.

In the catalogue, the mosaics are described according to several features (title, year of creation, place, location, material, cost of production, state of preservation, size). Based on archival documents, their authorship was identified (R. Avahian,

S. Baidukova, V. Halkun, T. Halkun, Yu. Herman, V. Hura, V. Kyrylkov, M. Kovalchuk, M. Kutsenko, L. Lytvyn, M. Savytskyi, B. Fedoruk, L. Khvedchuk, V. Shyngur, K. Yakubek, etc.). Their artistic style and thematic focus were characterized. Special attention was given to unique examples of Ukrainian traditional culture representation, the synthesis of arts, and forms of mosaic integration into public space.

The materials of the work aim at the preservation, popularization, and academic understanding of monumental mosaics of Volyn and reveal their importance as an element of the cultural and historical identity of the region. The research is interdisciplinary and is based on theories of museology, monument studies, art studies, and art history.

Key words: mosaic, Volyn Region, Soviet art, cultural heritage, monumental art.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	6
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	228
ДОДАТКИ.....	44

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність магістерського проєкту. Україна має значний культурно-туристичний потенціал, який ще недостатньо досліджено та використано. Незважаючи на втрати об'єктів спадщини внаслідок руйнувань і перебудов, у країні збереглися численні пам'ятки, які становлять інтерес як з мистецтвознавчої, так і з туристичної точки зору. Однією з маловивчених груп є монументально-декоративні об'єкти, зокрема мозаїки, значна частина яких не має охоронного статусу і перебуває у незадовільному технічному стані.

Мозаїчне мистецтво, як техніка, має давнє походження, що сягає доби Античності. У радянський період мозаїка трансформувалася в інструмент ідеологічного впливу, набула рис соціалістичного реалізму та активно використовувалася у монументально-декоративному оформленні громадських і житлових будівель. Водночас значна частина цих творів була виконана українськими художниками-монументалістами і не несла пропагандистського характеру, відтворюючи побут, природу, працю та культуру українського суспільства того часу.

Збережені мозаїки є важливими джерелами для дослідження художніх практик, технологій виконання, стилістичних особливостей і локальних традицій у монументальному мистецтві радянської доби. Вони дозволяють простежити його регіональний розвиток, оцінити взаємодію мистецтва та архітектури, зберегти знання про культурний контекст другої половини ХХ ст. У сучасних умовах частина мозаїк знищується в межах процесів декомунізації, що призводить до пошкодження, а в деяких випадках і втрати національного мистецького спадку. Це зумовлює необхідність наукового вивчення мозаїк, зокрема на рівні областей.

Вивчення мозаїк Волинської області є актуальним у контексті культурологічних, мистецтвознавчих, історичних та туризмознавчих досліджень, оскільки вони становлять цінний історико-культурний ресурс, що відображає історичну епоху. Актуальність теми підсилюється відсутністю

систематизованих даних про ці об'єкти, що ускладнює процес їх збереження та інтеграції в туристичну інфраструктуру. Тому дослідження мозаїк Волинської області, як об'єктів культурної спадщини та потенційного ресурсу культурного туризму, є важливим кроком у напрямку формування та збереження регіональної ідентичності, популяризації монументального мистецтва, розширення тематики туристичних маршрутів.

Метою роботи є фотофіксація мозаїк Волинської області, їх комплексний аналіз як творів мистецтва та туристичних ресурсів регіону; укладання «Каталогу мозаїк, створених у Волинській області у 1960–1980-х рр.» та карти мозаїк, які були створені у Волинській області у досліджуваний період.

Для досягнення цієї мети поставлено наступні **завдання**:

- проаналізувати стан наукової розробки проблеми та джерельну базу дослідження;
- охарактеризувати художні особливості мозаїк, що створювались у Волинській області в другій половині XX століття;
- розкрити авторство досліджуваних об'єктів, внесок митців у створення творів декоративного мистецтва та художнього самовираження на території області;
- дослідити тематику мозаїк, їх ідеологічне, історичне, культурне спрямування та значення;
- охарактеризувати сучасний стан збереження мозаїк;
- розкрити мистецьку цінність мозаїк; важливість відновлення, збереження та популяризації знищених, втрачених чи пошкоджених об'єктів;
- на основі опрацьованих матеріалів укласти «Каталог мозаїк, створених у Волинській області у 1960–1980-х рр.» та карту мозаїк, що локалізовані на території краю;
- висвітлити можливості та потенціал включення мозаїчних панно, як об'єктів культурної спадщини, до туристичних маршрутів Волинської області.

Об'єктом дослідження є монументально-декоративне мистецтво Волинської області другої половини ХХ століття.

Предметом дослідження є мозаїки Волинської області як туристичні ресурси.

Територіальні межі наукової роботи охоплюють Волинську область як адміністративно-територіальну одиницю України, яка складається з чотирьох районів – Володимирського, Камінь-Каширського, Ковельського, Луцького.

Наукова новизна дослідження визначається обраною темою, комплексністю підходу до її вирішення та одержаними результатами. У кваліфікаційній роботі вперше здійснено системний і комплексний аналіз мозаїк Волинської області як явища монументального мистецтва в історико-культурному контексті. Проаналізовано та узагальнено різні за походженням джерела, зокрема архівні документи, фотоматеріали, результати польових обстежень, публікації медіа, що дозволило укласти «Каталог мозаїк, створених у Волинській області у 1960–1980-х рр.» та карту їхньої локалізації на території області.

У роботі обґрунтовано культурну, художню та туристичну цінність мозаїк як об'єктів спадщини, що потребують не лише збереження, а й активної популяризації. Вперше до наукового обігу введено низку документів із Державного архіву Волинської області, що містять інформацію про створення, авторів та стан мозаїк у різні періоди.

Комплексний підхід дослідження дозволив поєднати історичний та пам'яткознавчий аналіз, систематизацію матеріалів за територіальним принципом, оцінити стан збереженості мозаїк. Проведена робота дала змогу визначити основні тенденції розвитку монументального мистецтва у регіоні, його тематичні та стилістичні особливості, а також пріоритетні об'єкти для збереження та інтеграції в культурно-туристичні маршрути. Таким чином, робота створює основу для подальших досліджень розвитку монументального

мистецтва на Волині та містить практичні рекомендації щодо використання мозаїк як туристичного ресурсу.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що наведені в дослідженні факти, висновки і узагальнення, укладені додатки можуть бути використані при подальшій розробці питань теоретичного та прикладного пам'яткознавства, мистецтвознавства. Наведені у роботі матеріали можуть бути використані у закладах вищої освіти в процесі підготовки фахівців спеціальностей «Музеєзнавство, пам'яткознавство», «Культурологія та музеєзнавство». Зібрані та систематизовані матеріали можуть бути використані для створення електронного каталогу мозаїк Волинської області, друкованого каталогу-альбому мозаїк, паспортів із збереження окремих творів, спеціальних праць з пам'яткознавства, історії культури та охорони історико-культурної спадщини на Волині, а також для формування нових, доповнення вже існуючих туристичних маршрутів. Матеріали роботи можуть стати основою для подальших наукових досліджень, ініціатив із збереження та популяризації мозаїк як складової спадщини в сучасному культурному, туристичному та історичному просторах.

Стан наукової розробки проблеми. Мозаїки як зразки монументального мистецтва СРСР стали об'єктом наукових досліджень у другій половині XX ст. Публікації радянських вчених характеризувалися ідеологічною спрямованістю, трактуванням мистецтва крізь призму постулатів соціалістичного реалізму. Такий підхід визначав мистецтво як важливий засіб пропаганди радянської ідеології, возвеличення пролетаріату, колективізму тощо.

Серед праць радянських дослідників звертають на себе увагу видання комплексного характеру, присвячені розвитку мистецтва загалом. Однією із перших спроб проаналізувати та охарактеризувати повоєнне українське мистецтво стало багатотомне видання «Історія українського мистецтва». Його окремий том був присвячений радянському мистецтву 1941–1967 рр. [51]. Спеціального підрозділу, присвяченого мозаїкам як формі декоративного

оздоблення, книжка не містила. Лише фрагментарно автор згадує про них, розкриваючи особливості монументального живопису. Автор представив у праці лише київські панно, створені у другій половині 1950-х – першій половині 1960-х рр., коли названий вид мистецтва почав упроваджуватись художниками для оздоблення громадського простору. У зв'язку з інтеграцією мозаїк в архітектурне середовище, окремі мозаїчні роботи також були представлені у розділі видання, присвяченому архітектурі.

Дослідження В. Яценка «Мистецтво Радянської України. Живопис. Скульптура. Графіка» (1977 р.) висвітлює тенденції розвитку цієї галузі культури у більш широкому хронологічному проміжку, однак мозаїки не згадуються у ньому навіть побіжно, що свідчить про недостатню увагу до названого виду творчості у мистецтвознавчих дослідженнях 1970-х рр. [102].

Монументальному живопису другої половини ХХ ст. присвятив свою працю В. Афанасьєв. Аналізуючи особливості розвитку українського радянського мистецтва у 1960–1980-х рр., автор звертається й до розкриття тематики, стилю виконання київських мозаїк [3].

Лише київські мозаїки характеризуються і в роботі Ю. Белічко та С. Кілесса «Мистецтво народжене жовтнем. Українське радянське образотворче мистецтво та архітектура 1917–1987». У названому виданні автори ґрунтовно представили живопис, графіку і скульптуру, як провідні напрями українського радянського мистецтва. Хоча основну увагу зосереджено на формах станкового мистецтва, до складу видання увійшли також зразки монументально-декоративного мистецтва, зокрема і мозаїчні панно, здебільшого Київщини [5].

Новим етапом у вивченні радянських мозаїк стала доба незалежності. Новітня українська історіографія представлена працями, які можна поділити на групи: 1) статті, присвячені радянському декоративному мистецтву загалом; 2) дослідження, що розкривають регіональний аспект проблеми; 3) розвідки тематичного спрямування.

Сучасні дослідники, критично оцінюючи напрацювання радянських вчених, розглядають мистецтво мозаїки як цінний елемент вітчизняної візуальної культурної спадщини. Зокрема, велика частина сучасних публікацій фокусується на проблемах збереження та реставрації радянських мозаїк, що виводить їх за межі суто мистецтвознавчих студій. Найбільше публікацій останніх десятирічь присвячено радянським мозаїкам, які локалізовані у Києві, Івано-Франківській та Вінницькій областях. При цьому усі регіональні дослідження мають свої особливості в науковому осмисленні феномену радянської мозаїки.

Грунтовному аналізу методик реставрації монументальних панно радянської доби на прикладі двох мозаїчних панно В. Сервіна в Івано-Франківську присвячена робота Т. Тимченко та М. Яворського [91]. Автори підкреслюють складність завдання, пов'язану із збереженням естетичної цінності творів при необхідності одночасного здійснення декомунізації та коригування пропагандистських образів.

Сюжетно-образна палітра автозупинок Прикарпаття радянської доби розкривається у дослідженні С. Чучук. Авторка характеризує конкретні приклади декоративного оформлення автозупинок, методики ідентифікації авторів робіт, а також причини появи мозаїчних панно саме на автопавільйонах [99]. Продовженням дослідження вченої стала стаття «Автобусні зупинки радянської доби: феномен у монументальному мистецтві». У ній автобусні павільйони розглядаються як специфічне явище монументального мистецтва радянського періоду. У публікації розкривається географічний і культурний контекст загалом та наводяться конкретні приклади Івано-Франківщини зокрема [98].

Місце мозаїки у регіональній архітектурі стало об'єктом вивчення О. Петрова та І. Петрової. У статті «Мозаїчні твори в архітектурі Вінничини другої половини ХХ ст.» дослідники акцентують увагу на специфіці локального художнього вигляду, ролі мозаїк у формуванні монументального середовища

Вінниччини; особливостях стилю, матеріалів і тематики, які використовуються у мозаїках; демонструють унікальність регіонального підходу до монументального мистецтва. Розвідка підтверджує загальну тенденцію підвищеного інтересу до спадщини радянського періоду, але при цьому наголошує на фрагментарності досліджень, що зумовлює потребу їх продовження і поглиблення [77].

Низка публікацій останніх років присвячені київським мозаїкам, особливо створеним у 1950–1960-і рр. Так, у роботі В. Григорова «Трансформації у стінописах та мозаїках Києва на зламі 1950–1960-х рр. і їхній вплив на розвиток монументального живопису» розглядаються експериментальні художні рішення, що вплинули на подальший розвиток монументального живопису [11]. Л. Обуховська доводить, що київські мозаїки радянського періоду також є цінною частиною культурної спадщини, яка має потенціал для сучасного використання в інтер'єрних рішеннях [67].

Темі збереження радянських мозаїк у Львові присвячена робота Радомської В.Р. та Піддубної Н.Г. «Мозаїчні декори Львова. Історичний аспект» [81]. Дослідження висвітлює історію створення та типологію львівських мозаїк, їхнє місце в міському середовищі та проблеми збереження. Авторки звертають увагу на художню цінність досліджуваних творів і водночас демонструють суспільне сприйняття радянського монументального мистецтва у сучасному культурному контексті, що дозволяє розглядати його не як ідеологічний символ, а як частину історико-культурної спадщини.

Усі проаналізовані дослідження, які побачили світ упродовж останніх десятиліть, засвідчують зацікавленість вчених темою монументально-декоративного мистецтва, що особливо помітно на тлі зростання інтересу до спадщини радянського періоду. Незважаючи на зміщення фокусу у бік більш узагальненого осмислення деяких праць, у згаданих публікаціях простежується тенденція регіонального дисбалансу. Значна частина цих публікацій має

фрагментарний характер, часто обмежуючись географічно лише певним регіоном.

Помітною є відсутність публікацій про радянські мозаїки, які були створені в інших регіонах України, у Волинській області зокрема. Такі твори практично не згадують у сучасній науковій літературі, що свідчить про наявність значної прогалини у вивченні монументальної спадщини радянського періоду. Названий стан новітньої вітчизняної історіографії актуалізує звернення до проблеми волинських мозаїк. Дослідження мозаїк радянської доби, які були створені в громадському просторі Волинської області, може не лише доповнити загальну картину розвитку монументального мистецтва в Україні, а й допомогти краще зрозуміти місцеві особливості художнього виробництва, взаємодію мистецтва й архітектури, а також ідеологічні й естетичні засади, в яких ці твори створювались. Таким чином локальні дослідження мають потенціал для формування більш повного та збалансованого уявлення про художню культуру радянської доби загалом.

Джерельна база дослідження складається із п'яти основних груп. Першу групу складають архівні документи, які зберігаються в Державному архіві Волинської області. Це, зокрема, фонди Р-1447 «Обласний художньо-виробничий комбінат Волинської організації Спілки художників України», 1950–1997 рр. [12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 28; 29; 30; 31; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38], Р-3009 «Шингур Віктор Іванович (1939–2008), художник, член Спілки художників СРСР», 1963–1978 рр. [39; 40; 41; 42], Р-3010 «Чорнокнижний Григорій Петрович (1915–1992), художник, член Спілки художників СРСР», 1950–1993 рр. [43]. Перший із вказаних фондів містить протоколи засідань художніх рад, матеріали художніх комбінатів, зокрема Волинської художньо-виробничої майстерні, включають звіти, документи, які висвітлюють вартість робіт та їх розміри. У складі особових фондів художників зберігаються ескізи, проектна документація, фотознімки завершених декоративних робіт, автобіографії митців, Архівні документи дозволяють

простежити етапи створення мозаїчних оздоблень – від планування ідеї до її реалізації. Загалом перша група джерел дозволяє охарактеризувати не лише художньо-естетичні особливості мозаїки, але й внутрішню роботу, включаючи технічні, адміністративні, матеріальні аспекти. Вони також розкривають авторські підходи та задуми митців, окремі з яких намагалися зберегти творчу свободу всупереч суворим ідеологічним настановам.

Друга група джерел охоплює збережені об'єкти. Попри різний стан збереженості мозаїки є повноцінним джерелом. Усього методом польових досліджень авторці вдалось зафіксувати 102 мозаїки, більшість із яких локалізовані на автозупинках. Вони дозволяють простежити тематику, стилістику, техніку виконання робіт. Вказана група джерел є важливою складовою дослідження, адже наочно ілюструє художній стиль твору мистецтва, можливі форми його використання для оздоблення громадського простору, стан збереженості об'єктів, визначити можливості їх внесення до туристичних маршрутів.

При виконанні магістерського проєкту використано публікації періодичної преси. Це, зокрема, електронні видання «Хроніки Любарта», «Волинські новини», «Суспільне Луцьк». На їх сторінках друкуються матеріали, присвячені мозаїкам радянської доби (розвідки М. Пилипчук [61], С. Наумука [92], Л. Літвицької [6]). Журналісти привертають увагу громадськості лише до окремих об'єктів, піднімаючи проблему збереження культурної спадщини.

До четвертої групи джерел увійшли оцифровані матеріали. Значна кількість мозаїк задокументована у віртуальному просторі – Google Maps, Facebook-спільнотах. Фото мозаїк на цифрових платформах супроводжуються короткою інформацією (зокрема, у Facebook-групі «Мозаїчні зупинки України / Mosaics of the Ukrainian busstops» [65]). Завдяки фотозйомці з використанням камери з оглядом 360 градусів, є можливість функції віртуального перегляду вулиць в Google Street View. Названі джерела містять фотографії, інформацію про місцезнаходження, про стан об'єкта, можливих авторів та час створення.

Вони також дозволяють простежити динаміку змін стану мозаїк упродовж останнього десятиліття. Фрагментарну інформацію про мозаїки поширюють журналісти та громадські діячі. Їх діяльність часто має терміновий характер і пов'язана з необхідністю фіксації об'єктів, які опиняються під загрозою знищення чи руйнації. З-поміж таких ініціатив можна виокремити проєкт О. Левія «Кінцева» [57; 88; 90] який сприяє популяризації мозаїк, поширенню їх зображень у соціальних мережах, організації просвітницьких заходів, лекцій, а також толок із збереження та очищення мозаїк.

Одним із діячів, який цікавиться волинськими мозаїками є журналіст С. Наумук [92]. Він також є автором інстаграм-сторінки *pau_balau_art* [50], де публікує фото різних мистецьких об'єктів не лише Волинської області. Серед творів – мурали, вітражі, графіті і мозаїки. Деякі із постів він підписує, вказуючи їх місцезнаходження.

Цікавиться та популяризує волинські мозаїки також луцький адвокат Ю. Наумович, який на велосипеді відвідує прикрашені мозаїками зупинки та фотофіксує їх [2].

До групи цифрових матеріалів відносяться також онлайн-ресурси. Зокрема, сайт «Галерея мистецтв» містить розділи, присвячені волинським митцям, серед яких можна знайти і монументалістів. Тут подано коротку біографію авторів та ілюстрації їх робіт [103].

П'ятою групою джерел є фотоальбоми, які містять фото та коротку інформацію про мозаїки. Близько 200 українських мозаїк було зафіксовано та опубліковано у виданні *Decommunized: Ukrainian Soviet Mosaics* (2017), серед них є й волинські. Авторами цього видання є Є. Нікіфоров, Л. Герман та О. Балашова. Назване видання стало важливою віхою в процесі візуального архівування радянської монументалістики в Україні, а також спробою культурного переосмислення спадщини минулого. У книзі представлено велику добірку фоторобіт, що документують стан мозаїчних об'єктів, їхнє художнє

розмаїття, тематику, розташування, авторство і таким чином наголошується на необхідності збереження цих артефактів [104].

Теоретико-методологічне обґрунтування магістерського проєкту. Методологія наукового пошуку базувалася на філософських засадах пізнання, діалектичному, логічному і системному підходах до розгляду об'єктів історико-культурної спадщини. Відповідно до мети та завдань дослідження в роботі було використано наукові принципи історизму, об'єктивності, цілісності, а також загальнонаукові та спеціальні методи пізнання соціокультурних явищ. Пошук та опрацювання архівних документів проводилися на основі методів історичного джерелознавства, класифікації джерел. Етимологічний метод, методи аналізу й узагальнення використані при вивченні понятійно-термінологічного апарату. Методи аналізу, синтезу та узагальнення застосовано для з'ясування художніх особливостей мозаїк Волинської області, авторства митців, тематики, символіки, стилю зображень. Метод історичного аналізу використано для визначення хронологічного контексту створення творів декоративного мистецтва. Вивчення композиції, колористики, фігуративної мови та її відповідності ідеологічним, модерністським чи національно-романтичним тенденціям досліджуваної епохи здійснено на основі використання стилістичного аналізу.

Метод емпіричного дослідження застосовано під час польового обстеження об'єктів, фіксації їхнього стану збереження, а також для оцінки їх художньої цінності та потенціалу як туристичних об'єктів.

Здійснення дослідницької роботи базувалося на принципах єдності теорії і практики, дотримання відповідності емпіричного вивчення предметів і явищ їх реальному практичному стану. Використання системного підходу як стержня методологічної основи дослідження дало змогу комплексно розкрити цінність мозаїк як мистецького феномену, що поєднав античні техніки з ідеологічними та естетичними вимогами радянської держави, дослідити діяльність таких митців як В. Шингур, Л. Хведчук, Л. Литвин, С. Байдукова, М. Куценко, Р. Авагян, А. Климов, Б. Федорук та інших (див. Додаток А), як важливу складову історії

національного мистецтва.

Комплексне використання у науковій роботі названих вище загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання дало можливість всебічно вивчити об'єкт і предмет дослідження, переосмислити мозаїки радянської доби як складову культурної спадщини. У цьому контексті мозаїки розглядаються не лише як ідеологічні артефакти минулої епохи, але й цінні об'єкти монументального мистецтва, архітектури та соціальні історії, що відображають культурні тенденції свого часу. Такий підхід дозволяє визначити їхню роль у формуванні історико-культурного середовища регіону та підкреслити необхідність збереження, реставрації та популяризації, зокрема шляхом включення до туристичних маршрутів Волинської області.

Мозаїки радянської доби розглядаються у кваліфікаційній роботі як об'єкти культурної спадщини. Під терміном «культурна спадщина» розуміється сукупність матеріальних і нематеріальних об'єктів, що мають історичну, художню або наукову цінність і відображають розвиток суспільства. Відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини», «культурна спадщина – це сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів культурної спадщини; об'єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність» [78].

Одним із видів монументально-декоративного мистецтва, а отже й об'єктом спадщини, є мозаїка – сюжетне зображення або орнамент, створені з фрагментів різнокольорових каменів, смальти та інших матеріалів, укріплених на шарі цементу або вапняного розчину. Мозаїка, як художня техніка, зародилась

ще в період Античності (з 800 р до н. е. до 600 року н. е.). Вона досягла високого рівня розвитку в культурі Стародавньої Греції, де стала популярним способом оздоблення як у храмах так і у приватних будівлях. Значного поширення мозаїка набула у Візантійській імперії (395–1453 рр.), де була важливою частиною сакрального мистецтва [63].

На території сучасної України до найвідоміших зразків середньовічної мозаїки належать мозаїчна підлога десятиної церкви (X ст.) та настінні мозаїки Софійського собору в Києві, створені у XI–XII ст. У XX ст., зокрема в радянський період, мозаїка набула нового змісту та масштабів. Вона стала важливою складовою монументального мистецтва, яке, будучи розрахованим на масове сприйняття, активно поєднувалося з архітектурою та природним середовищем [64].

Історико-культурна спадщина є важливою складовою суспільного життя, оскільки формує національну ідентичність та відображає традиції народу. Культурна спадщина включає об'єкти матеріальної та нематеріальної культури, які зберігають пам'ять про минуле та є основою для розвитку культурного туризму.

Культурний туризм охоплює відвідування історичних, культурних або географічних визначних пам'яток. Його основна мета – ознайомлення з туристичними визначними об'єктами, серед яких пам'ятки історії, архітектури, монументального і декоративного мистецтва, а також природні та етнічні особливості регіону [55].

Туристична галузь формується і розвивається на основі сукупності туристичних ресурсів. Туристичні ресурси – це сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально-побутових ресурсів території, які задовольняють потреби туристів [69]. Мозаїки та монументальні твори мистецтва є частиною таких ресурсів, оскільки вони не лише зберігають культурну спадщину, а й формують привабливість території для культурного туризму та туристичних маршрутів.

Таким чином, мозаїки, як елементи монументально-декоративного мистецтва, інтегруються у туристичні маршрути, сприяючи розвитку культурного туризму та популяризації історико-культурної спадщини.

Мозаїки становлять окрему групу пам'яток радянської доби. Після Другої світової війни в Україні розпочалася масштабна відбудова міст, що супроводжувалася широким застосуванням типових проєктів будівель і одноманітних архітектурних форм, характерних для повоєнного модернізму. На цьому тлі виникла потреба в естетичному оздобленні громадського простору та створенні візуального різноманіття, що стимулювало розвиток монументально-декоративного мистецтва. Художники використовували фрески, плафонні розписи, вітражі, барельєфи, сграфіто і особливо мозаїки як засіб художньої інтеграції декоративних елементів в архітектурне середовище.

У 1945–1950-х рр. архітектура тяжіла до історизму та декоративного перевантаження інтер'єрів, що часто ускладнювало досягнення художньої цілісності творів. Основними сюжетами були композиції, присвячені праці, перемозі у війні, пам'ятним подіям, а також повсякденному життю. Проте такі роботи часто виконувалися в стилі станкового живопису, який був не пристосованим до особливостей архітектурного простору, що створювало художні конфлікти між формою будівлі та декоративними зображеннями [51; 68].

Додатковою складністю була відсутність фахівців у галузі монументального мистецтва. Більшість художників того часу спеціалізувалися на станковому живописі і лише частково опанували нові техніки для роботи з великими архітектурними поверхнями, матеріалами та специфікою мозаїки. Це пояснює появу робіт із різним рівнем художньої довершеності та експериментальністю форм і технік у ранніх монументальних композиціях [51].

У 1950-х рр. в Україні формуються перші комплексно вирішені архітектурно-художні ансамблі – палаци культури, будинки побуту та різноманітні громадські установи. Художники активно експериментували з

техніками, формами та матеріалами, шукаючи оптимальні способи поєднання образотворчого мистецтва з архітектурним середовищем. У цей період мозаїка поступово набрала значення як одна з найстійкіших і найефективніших технік, здатних витримувати різкі коливання клімату та забезпечувати тривалу експлуатацію декоративних поверхонь. Особливого поширення набула смальтова мозаїка, яка відзначалася яскравістю кольору та насиченістю текстур. Поступово у художньому арсеналі з'явилися й нові матеріали, зокрема кольоровий цемент, кераміка, посуд, декоративні кахлі, що дозволяло створювати більш масштабні та різноманітні композиції. Саме в цей час були закладені основи для майбутнього розвитку монументальної мозаїки, її використання в архітектурі та публічному просторі, формувалися перші уявлення про її декоративний та символічний потенціал.

У 1960-х рр. мозаїка активно проникла у публічний простір, стаючи невід'ємною частиною інтер'єрів і фасадів шкіл, вокзалів, адміністративних будівель та палаців культури. Вона перестала бути суто декоративним елементом урочистих споруд і перетворилася на універсальний художній засіб для оздоблення різних типів архітектурних об'єктів. Тематика мозаїк цього періоду охоплювала сюжети праці людей, дозвілля, науково-технічного прогресу, освоєння космосу та інші актуальні мотиви епохи. Яскраві панно не лише урізноманітнювали часто одноманітні архітектурні форми, а й виконували функцію соціальної комунікації, передаючи символи часу, національні уявлення та деталі повсякденного життя. Водночас вони служили інструментом ідеологічного впливу, адже візуальне мистецтво в публічному просторі використовувалося для формування колективних цінностей і цілісного образу радянського суспільства. Завдяки цьому мозаїка стала не лише декоративним, а й важливим комунікативним елементом у міському та соціальному середовищі.

Мозаїка була одним із найдорожчих видів мистецтва у повоєнний та пізньорадянський період. Вартість виконання оздоблення визначалася не лише матеріалами, такими як смальта, керамічна плитка чи скло, а й роботою

художника-монументаліста, а також додаткових фахівців, які надавали потрібну форму та обробляли окремі елементи композиції. Виконання великого монументального панно потребувало значних трудовитрат, часу та спеціального обладнання.

Поява мозаїк на автопавільйонах Волинської області була пов'язана з підготовкою до Літніх Олімпійських ігор 1980 року. Радянська влада прагнула створити позитивний та сучасний візуальний образ країни навіть у периферійних регіонах, де інфраструктура та архітектурне оформлення не завжди відповідали загальнодержавним стандартам [49; 58]. Очікувалося, що іноземні туристи та гості, які перетинатимуть територію регіону, сприйматимуть декоративно оформлені зупинки та павільйони як ознаку культурного розвитку та високого рівня естетики СРСР.

Утім, попри демонстративний характер цієї політики, вона створила унікальні можливості для творчої діяльності українських художників-монументалістів. У межах монументально-декоративного жанру митці отримали певну свободу у виборі сюжетів і стилістичних рішень, що дозволяло уникати прямого пропагандистського наративу. Вони зображували локальні мотиви: природу, тваринний світ, побут, традиційні ремесла, стилізовані рослинні композиції, що надавало мозаїкам культурно-історичної та регіональної специфіки. Такий підхід не лише підкреслював художню самобутність майстрів, а й формував унікальний образ Волині в системі радянського монументального мистецтва.

На мозаїках автопавільйонів митці відображали локальні сюжети, що включали природні мотиви, фрагменти побуту, символіку та історичну топоніміку конкретних поселень. Так, зупинки в лісових районах прикрашали зображеннями оленів та інших тварин, підкреслюючи характерні природні особливості місцевості; у с. Піддубці з'явилася композиція «Село під дубом», у с. Звірів створено мозаїку із тваринами, що відображає тісний зв'язок громади з навколишньою природою. Подібні об'єкти дозволяють не лише естетично

ознайомитися з довкіллям регіону, а й реконструювати локальну історію та візуальну культуру населених пунктів, оскільки вони фіксують типові заняття місцевих мешканців, особливості флори і фауни, а також культурні маркери громади. Особливо важливим є те, що на багатьох із цих мозаїк практично відсутні ідеологічні мотиви радянського періоду; художники свідомо обирали нейтральні сюжети, орієнтовані на локальну ідентичність, традиції та природне середовище, створюючи образи, близькі та зрозумілі мешканцям.

Декоративна цінність волинських мозаїк визначається поєднанням високого рівня художньої майстерності, використанням довговічних та якісних матеріалів, а також історичним значенням як свідчення радянського монументального мистецтва в регіональному контексті. Переважна більшість об'єктів виконана з кольорової кераміки, що дозволяє досягти яскравості та стійкості зображень; окрім того, митці широко застосовували смальту, керамічні плитки різної форми і розміру, а також підручні матеріали, адаптуючи техніку до архітектурних особливостей конкретного об'єкта. Такий підхід забезпечував не лише естетичну привабливість, а й функціональну стійкість мозаїк до природних умов, роблячи їх важливою складовою культурного та історичного ландшафту Волині.

Створення мозаїк було багатоетапним процесом, який включав підготовку ескізів і «картонів», затвердження проєкту, добір матеріалів та ручну викладку. Кожен виріб був унікальним як авторська робота. Мозаїки Волині різняться за матеріалами, технікою та художньою виразністю, що чітко простежується завдяки просторовому аналізу.

Монументально-декоративні панно регіону є важливою частиною культурної спадщини, оскільки демонструють особливості взаємодії мистецтва з архітектурним середовищем і громадською інфраструктурою. Їх встановлювали на фасадах шкіл, будинків культури, промислових підприємств, адміністративних споруд та автопавільйонів у 1960–1980-х рр., що зумовило широке охоплення як міських, так і сільських територій. Така просторово

розгалужена мережа мозаїк потребує системного вивчення та точної фіксації, адже їхній сучасний стан збереженості є нерівномірними. Саме тому було здійснено польове дослідження, метою якого стало визначення кількості, локалізації та актуального стану цих об'єктів.

Усього авторкою задокументовано 184 мозаїки, з яких 102 були зафіксовані безпосередньо під час польових досліджень. 51 мозаїка повністю втрачена. Проведена робота дає можливість реконструювати загальну картину поширення мистецтва мозаїк у Волинській області, визначити основні центри концентрації робіт, виділити стилістичні групи та тематичні особливості кожного регіону.

Матеріал подано за територіальним принципом. Окремо виділено мозаїки м. Луцька як територію найбільшого представництва монументального мистецтва у Волинській області. Охарактеризовано мозаїки, які прикрашають об'єкти вздовж основних автошляхів, відповідно до маршрутів руху. Така структура дослідження полегшує розуміння територіальної логіки розташування мозаїк та їхньої ролі у формуванні візуального і культурного простору регіону.

Систематизація матеріалів за територіальним принципом також створює можливості для практичного використання об'єктів у туристичних проєктах. Наприклад, можна планувати маршрути, які проходять через ділянки з високою концентрацією збережених мозаїк, включати їх у пішохідні чи велоекскурсії, або створювати спеціалізовані маршрути, що поєднують природні, історичні та монументальні об'єкти. Такий підхід сприятиме не лише збереженню та популяризації мозаїчної спадщини, а й підвищенню туристичної привабливості регіону.

У «Каталозі мозаїк, створених у Волинській області у 1960–1980-х рр.», виокремлено наступні локації:

Луцьк

Автошлях Т0303 Луцьк – Радомишль

Автошлях Н22 Луцьк – Львів (відрізок Луцьк – Горохів)

Автошлях Т0302 Горохів – Нововолинськ

Автошлях Р15 Луцьк – Володимир

Автошлях Т0302 Володимир – с. Павлівка – с. Павловичі

Автошлях Т0311 Локачі – с. Скобелка

Автошлях Р15 Нововолинськ – Володимир

Автошлях Т0302 Володимир – Ковель

Автошлях М19 Луцьк – Ковель – сщ. Ратне

Автошлях Т0302 Любомль – с. Піща

Автошлях Т0311 Ковель – Камінь-Каширський – с. Видерта

Автошлях Е373 Любомль – Ковель – сщ. Маневичі

Автошлях М07 с. Оконськ – с. Старий Чорторийськ

Автошлях Т1802 Рожище – с. Копилля

Автошлях Р14 Луцьк – сщ. Любешів

Автошлях Н22 Луцьк – Рівне (відрізок Луцьк – с. Кадище)

Такий підхід відтворює географію розміщення мозаїк та дозволяє аналізувати їх у взаємозв'язку з інфраструктурою області.

Зібрані та систематизовані у «Каталозі мозаїк, створених у Волинській області у 1960–1980-х рр.» (див. Додаток Б) матеріали стали основою для укладання карти мозаїк Волинської області. Загалом на карту нанесено 184 об'єкти, 102 із яких було зафіксовано авторкою особисто (див. Додаток В).

З огляду на активні втрати об'єктів монументального мистецтва, документування та популяризація культурної спадщини Волині є важливою складовою її збереження. Це не лише фіксація матеріального стану творів, а й підтвердження їхнього культурно-історичного значення. Систематичний облік, фотофіксація, опис технік і композицій, а також включення цих об'єктів у туристичні маршрути створюють підґрунтя для їхнього подальшого захисту. Поширення інформації про мозаїки через освітні програми, локальні ініціативи, інтерактивні мапи та екскурсійні продукти дозволить залучати ширшу аудиторію, формувати суспільний запит на збереження спадщини та робитиме ці

твори помітними у публічному просторі. У результаті навіть ті об'єкти, що перебувають на периферійних локаціях або довгий час залишалися поза увагою дослідників, можуть отримати новий культурний статус та шанс на реставрацію чи охоронний облік.

У сучасній регіональній культурній політиці Волинської області центральним принципом є взаємодія між збереженням культурної спадщини та розвитком туристичної індустрії. Це поєднання дозволяє не лише забезпечити охорону історичних об'єктів, а й інтегрувати їх у соціально-економічний розвиток території, підвищуючи привабливість регіону для внутрішніх і зовнішніх туристів. У «Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року» одним із пріоритетів визначено активізацію культурної спадщини та розвиток туристичного потенціалу, зокрема через включення об'єктів, які раніше залишалися малодослідженими, недооціненими або поза увагою широкої аудиторії. У документі підкреслюється, що культурні ресурси регіону мають потенціал стати «точками економічного зростання» [87], сприяти формуванню позитивного іміджу Волині, створенню конкурентних переваг для туристичної галузі та зміцненню регіональної культурної ідентичності.

Крім цього, «Стратегія» визначає важливість комплексного підходу до управління культурними об'єктами, який включає системне дослідження, збереження, реставрацію та популяризацію пам'яток, що особливо актуально для маловідомих об'єктів, таких як монументально-декоративні мозаїки радянського періоду. Врахування таких об'єктів у туристичній та культурній політиці дозволить ефективніше використовувати регіональні ресурси, створюючи додаткові економічні, освітні та соціальні переваги місцевості, а також формувати більш цілісне уявлення про історико-культурний розвиток Волині.

У «Стратегії регіонального розвитку» підкреслюється, що активне залучення культурної спадщини у туристичні процеси є важливим інструментом не лише для збереження об'єктів, але й для стійкого розвитку регіону, створення

доданої вартості для місцевих громад та посилення культурного іміджу Волинської області на національному і міжнародному рівнях [87].

Особливе значення в цьому контексті мають мозаїки, які поєднують художню цінність із високим туристичним потенціалом і можуть стати важливим елементом комплексного представлення культурної спадщини регіону. Саме тому включення монументальних мозаїк у систему туристичних маршрутів Волині становить не лише мистецтвознавче, але й стратегічно значиме завдання.

Закон України «Про охорону культурної спадщини» також зобов'язує органи влади не лише інвентаризувати й зберігати об'єкти спадщини, а й забезпечувати їх популяризацію, залучення до освітнього й туристичного обігу [78]. Збереження через актуалізацію найбільш успішно реалізується саме через включення у туристичні маршрути, що допомагає також постійно моніторити стан об'єктів.

Особливої уваги заслуговує аналіз діючої туристичної мережі, яка була розроблена Центром туристичної інформації та послуг Луцька [96]. Ці маршрути побудовані на логістиці, яка пролягає через систему населених пунктів області, залишаючи широкі можливості для включення до них мозаїк, розташованих у містах, селищах та вздовж автошляхів. Саме така структура створює об'єктивні можливості для доповнення маршрутів новими елементами без зміни їх основних точок. Наприклад, Маршрут 4 «Луцьк – Маневичі – Сваловичі», який проходить територіями, де збереглися унікальні об'єкти з оформленням мозаїками автопавільйонів [96]. До збережених об'єктів на цій ділянці входять пам'ятні знаки на в'їзді до Маневичів і колишнього Маневицького району, оздоблені мозаїками, а також мозаїки у селах Гайове, Тростянець, Копилля, Граддя, Довжиця, Маневичі, Завітне, Омельне, Оконськ та інші. Наявність такої концентрації збережених мозаїк уздовж одного транспортного коридору формує підґрунтя для їхнього включення у чинний туристичний маршрут без зміни його основної структури. Усі ці мозаїки можуть бути позначені як окремі туристичні

пункти або як елементи тематичного «підмаршруту», що демонструє особливості мистецьких практик періоду пізнього соціалізму.

Також Маршрут 5 «Луцьк – Берестечко – Павлівка» має потенціал для включення мозаїк вздовж траси [96]. На відрізку зафіксовано кілька яскравих прикладів декоративних панно, виконаних художниками-монументалістами. Це, зокрема, оформлення автопавільйону у с. Скобелка та оздоблення на фасаді колишнього РАЦСу у Горохові. Завдяки вигідному розташуванню та доброму стану збереженості ці мозаїки здатні підсилити туристичну привабливість маршруту, забезпечивши додаткові зупинки для огляду й фотографування, що відповідає сучасним тенденціям розвитку культури дорожнього туризму.

Окремо слід підкреслити важливість Маршруту 7 «Луцьк» – внутрішньоміського маршруту, який найбільш придатний для системної демонстрації міського шару монументального мистецтва [96]. Луцьк має один з найповніших і найцікавіших комплексів мозаїк області: це оформлення колишнього кінотеатру, фасади шкіл, громадських будівель, зразки модерністського синтезу архітектури і монументального мистецтва. Включення таких об'єктів дозволяє створити цілісний маршрут мозаїк Луцька, який може бути інтегрований у туристичну сферу міста як окремий продукт і використовуватися для екскурсій, освітніх програм тощо.

Включення мозаїк у маршрути не лише розширює тематику й зміст існуючих автошляхів, але й відповідає вимогам державної та регіональної політики щодо актуалізації культурної спадщини ХХ ст., яка довгий час перебувала поза полем уваги. Науковий аналіз підтверджує, що монументальне мистецтво радянського періоду є важливим історико-мистецьким джерелом, що дозволяє дослідити культурну політику держави, візуальні коди епохи, діяльність місцевих художніх комбінатів та особливості інтеграції мистецтва у громадський простір. Такі об'єкти мають високий освітній потенціал, адже допомагають відтворити трансформації суспільства, простежити розвиток художньої мови, технік та стилів. Водночас вони виконують функцію

«соціального маркера», формуючи локальну ідентичність і закріплюючи зв'язок громади з історією власного середовища.

На практичному рівні включення мозаїк до маршрутів Центру туристичної інформації відкриває можливість створення тематичних туристичних комплексів: «Мозаїчний Луцьк», «Дерево життя в мозаїках Леоніда Литвина», «Флористичні мотиви у мозаїках (Луцьк – Маневичі)». Такі маршрути можуть існувати всередині основних трас як додаткові тематичні лінії. Це також сприятиме підвищенню тривалості перебування туристів у регіоні, що відповідає показникам, визначеним обласною стратегією.

Таким чином, включення монументальних мозаїк у маршрутну мережу Центру туристичної інформації є науково обґрунтованим і стратегічно доцільним процесом, який поєднає реалізацію державної політики у галузі культури, регіональну стратегію розвитку Волинської області, ринок туристичних послуг та інтереси місцевих громад. Мозаїки не лише урізноманітнюють культурний ландшафт маршрутів, але й сприятимуть збереженню спадщини, підвищенню туристичної привабливості Волині та формуванню нового, багат шарового образу регіону в національному культурному просторі.

Водночас популяризація мозаїк може здійснюватися через різноманітні формати, що поєднують освіту, мистецтво та туризм. Зокрема, авторкою розроблено і проведено майстер-клас зі створення мозаїки у Волинському краєзнавчому музеї, де учасники ознайомилися з технікою роботи, історією створення композицій та створили власну підставку-мозаїку [89]. Такий практичний досвід дозволяє глибше зрозуміти художню цінність мозаїк, стимулює інтерес до локального мистецтва та заохочує учасників долучатися до його збереження.

Додатково можна організовувати лекції та серії доповідей, присвячені художникам-монументалістам Волині та історії створення їхніх робіт, а також тематичні екскурсії. Інтерактивним елементом можуть стати туристичні квести

або маршрути із пошуком фрагментів мозаїк, що перетворює огляд пам'яток на гру та стимулює більш активне залучення аудиторії.

Ще одним напрямом популяризації може стати створення сувенірної продукції та мерчу – листівок, постерів, мініатюрних копій мозаїк, календарів із мотивами об'єктів, що підтримає інтерес широкої аудиторії та підсилить впізнаваність регіональних об'єктів. Поєднання освітніх, інтерактивних і сувенірних форматів дозволить перетворити мозаїки на привабливий туристичний продукт, який підсилить образ Волині як регіону з багатою культурною спадщиною.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і висновки магістерської роботи викладені у доповідях на:

- II Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні питання музеєзнавства, пам'яткознавства» (14 лютого 2025 р., м. Мукачево);
- VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук» (14 листопада 2024, м. Луцьк);
- П'ятнадцятому круглому столі «Музей у сучасному світі: трансформація і новітні виклики» (16 травня 2025 р., м. Луцьк);
- Під час авторської екскурсії «Луцькі мозаїки – наша маловідома культурна спадщина» у межах вивчення освітнього компоненту «Практикум із розробки та модернізації екскурсійно-туристичних продуктів» (11.11.2025).

Публікації. Окремі аспекти роботи були оприлюднені у 3-х публікаціях: «Зупинки з мозаїкою села Юнівка Волинської області як об'єкти спадщини» [52], «Мозаїки Волині у творчості Віктора Шингура» [83] та «Мозаїка Луцька «Рибки на фонтані» як об'єкт спадщини» [82].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авагян Рафік. URL: https://volart.com.ua/art/avahyan_rafik/ (дата звернення: 05.05.2025).
2. Адвокат з Луцька подорожує на велосипеді у пошуках унікальних автобусних зупинок. URL: <https://www.volynpost.com/articles/2030-advokat-z-lucka-podorozhuie-na-velosypedi-u-poshukah-unikalnyh-avtobusnyh-zupynok-foto> (дата звернення: 19.06.2025).
3. Афанасьєв В. Українське радянське мистецтво 1960–1980 рр. Київ: Мистецтво, 1984. 224 с.
4. Байдукова Світлана. URL: <https://volart.com.ua/art/baidukova/> (дата звернення: 05.05.2025).
5. Белічко Ю., Кілессо С. Мистецтво, народжене Жовтнем. Українське радянське образотворче мистецтво та архітектура 1917–1987. Київ: Мистецтво, 1987. 342 с.
6. Волиняни захищають зупинки з монументальною мозаїкою, які хочуть знести. URL: <https://suspilne.media/lutsk/61175-volinani-zahisaut-zupinki-z-monumentalnou-mozaikou-aki-hocut-znesti/> (дата звернення: 28.04.2025).
7. Волонтерський проект «Керхер прибирає Україну». Очищення автобусних зупинок в Луцьку. URL: <https://www.kaercher.com/ua-uk/pro-kompaniju-kaercher/pro-nashu-kompaniju/novini/chitati/5720-volonterskii-proekt-kerkher-pribiraje-ukrajinu-ochishchennja-avtobusnikh-zupinok-v-lucku.html> (дата звернення: 15.09.2025).
8. Галькун Володимир. URL: https://volart.com.ua/art/halkun_volodymyr/ (дата звернення: 05.05.2025).
9. Галькун Тетяна. URL: <https://volart.com.ua/art/galkun/> (дата звернення: 05.05.2025).
10. Герман Юрій. URL: https://volart.com.ua/art/herman_yuriy/ (дата звернення: 05.05.2025).

11. Григоров В. Трансформації у стінописах та мозаїках Києва на зламі 1950–1960-х рр. і їхній вплив на розвиток монументального живопису. *Українська академія мистецтва: дослідницькі та наукові праці*. Київ, 2019. Вип. 28. С. 90–97.

Державний архів Волинської області

Ф. Р-1447 Обласний художньо-виробничий комбінат Волинської організації Спілки художників України. 1950–1997 рр.

Оп. 1.

12. Спр. 150. Книга протоколів художньої ради по Волинських ХВМ 1968 р., 63 арк.

13. Спр. 158а. Книга протоколів художньої ради по Волинських ХВМ 1969 р., 67 арк.

14. Спр. 163а. Протоколи засідань художньої ради із прийому творчих робіт за 1970–1972 рр., 113 арк.

15. Спр. 168. Фотографії творчих робіт художників Волині за 1970 р., 67 арк.

16. Спр. 178. Фотографії творчих робіт художників Волині за 1971 р., 48 арк.

17. Спр. 185. Книга протоколів, творчі роботи 1972–1973 рр., 79 арк.

18. Спр. 189. Фотографії творчих робіт художників Волині за 1972 р., 65 арк.

19. Спр. 196. Книга протоколів засідань художньої ради по оформлюваних роботах 1973–1974 р., 87 арк.

20. Спр. 200. Фотографії творчих робіт художників Волині за 1973 р., 43 арк.

21. Спр. 212. Фотографії творчих робіт Волинських ХВМ за 1974 р., 59 арк.

22. Спр. 221. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1975 р., 39 арк.

23. Спр. 227. Фототека Волинської художньо-виробничої майстерні за 1975 р., 29 арк.
24. Спр. 235. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1976 р., 42 арк.
25. Спр. 247. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1977 р., 38 арк.
26. Спр. 260. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1978 р., 45 арк.
27. Спр. 264. Фотографії творчих робіт художників Волині за 1978 р., 62 арк.
28. Спр. 270. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1979 р., 50 арк.
29. Спр. 276. Фотографії творчих робіт художників Волині за 1979 р., 78 арк.
30. Спр. 282. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1980 р., 42 арк.
31. Спр. 291. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1981 р., 46 арк.
32. Спр. 301. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1982 р., 46 арк.
33. Спр. 320. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1983–1984 рр., 74 арк.
34. Спр. 331. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1985 р., 39 арк.
35. Спр. 338. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах за 1986 р., 41 арк.
36. Спр. 348. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах. 1987 р., 45 арк.

37. Спр. 359. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах за 1988 р., 45 арк.

38. Спр. 369. Протоколи засідань художньої ради по творчих роботах за 1989 р., 39 арк.

Ф. Р-3009 Шингур Віктор Іванович (1939–2008), художник, член Спілки художників СРСР, 1963–1978 рр.

Оп. 1.

39. Спр. 1. Документи про біографію художника та інтер'єр його майстерні. 1980 р., 10 арк.

40. Спр. 4. Фотокопії фрагментів панно «Дружба», «Наука». Керамічна мозаїка на фасаді кінотеатру «Зміна» в м. Луцьк. 1965–1973 рр., 6 арк.

41. Спр. 5. Фотокопії фрагментів композицій «Ранок», «Піддубці». Панно на фасаді Будинку культури в м. Ковелі, мозаїка. 1965–1968 рр., 7 арк.

42. Спр. 6. Фотокопії фрагментів оформлення автопавільйонів «Поліське» і «Переспа». Мозаїка і сграфіто. 1965–1966 рр., 7 арк.

Ф. Р-3010 Чорнокнижний Григорій Петрович (1915–1992), художник, член Спілки художників СРСР, 1950–1993 рр.

Оп 1.

43. Спр 4. Ескіз та фото до панно Будинок культури с. Переспа. 1969 р., 12 арк.

44. Доповнена реальність. URL: <https://www.facebook.com/share/1FpVYTZpER/?mibextid=wwXIfr> (дата звернення: 18.06.2025).

45. Зупинка на автошляху Р-15 (Ковель-Жовква), на повороті до села Ружин, перетин з автошляхом О-031589, Волинська область, червень 2024. URL: <https://www.facebook.com/share/p/1D9WC8dVJQ/?mibextid=wwXIfr> (дата звернення: 15.10.2025).

46. Зупинка на повороті до села Селець Ковельського району Волинської області, в жахливому, занедбаному стані, автошлях Р-15, червень

2024. URL: <https://www.facebook.com/share/p/1BJh8DJhuW/?mibextid=wwXIfr>
(дата звернення: 15.10.2025).

47. Зупинка на трасі М07/Е373 на повороті до села Старий
Чо(а)рторийськ, Волинська область, червень 2024 р. URL:
<https://www.facebook.com/share/p/1CkXG5QqJu/?mibextid=wwXIfr> (дата
звернення: 15.10.2025).

48. Зупинка села Городилець, Волинська область. Автошлях
Р-15 (Ковель-Жовква), червень 2024. URL:
<https://www.facebook.com/share/p/1AJgviJ2uM/?mibextid=wwXIfr> (дата
звернення: 15.10.2025).

49. Зупинки з мозаїками: як їх переосмислити й перетворити на
мінімузеї. URL: [https://zahid.espreso.tv/sovok-u-golovi-a-zupinki-z-mozaikami-](https://zahid.espreso.tv/sovok-u-golovi-a-zupinki-z-mozaikami-radyanskogo-periodu-ukrainske-mistetstvo)
[radyanskogo-periodu-ukrainske-mistetstvo](https://zahid.espreso.tv/sovok-u-golovi-a-zupinki-z-mozaikami-radyanskogo-periodu-ukrainske-mistetstvo) (дата звернення: 18.10.2024).

50. Інстаграм-сторінка nau_balau_art. URL:
https://www.instagram.com/nau_balau_art/ (дата звернення: 12.09.2025).

51. Історія українського мистецтва : у 6 т. / редкол.: М. П. Бажан та ін.
Київ : Головна редакція Української радянської енциклопедії, 1968. Т. 6 :
Радянське мистецтво 1941–1967 років / відп. ред. Ю. Я. Турченко. 452 с.

52. Карпук С. Зупинки з мозаїкою села Юнівка Волинської області як
об'єкти спадщини. *Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних
наук* : зб. матеріалів тез учасн. VIII Міжнар. наук.-практ.конф. Луцьк, 2024.
С. 472–476.

53. Кирилков Валентин Феодосійович. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2_%D0%92%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD_%D0%A4%D0%B5%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата звернення:
05.05.2025).

54. Ковальчук Микола. URL: <https://volart.com.ua/art/koval/> (дата звернення: 05.05.2025).

55. Культурний туризм в Україні: визначення, особливості, проблеми та перспективи. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kochetkova2.htm (дата звернення: 12.09.2024).

56. Куценко Микола. URL: https://volart.com.ua/art/kutsenko_mykola/ (дата звернення: 05.05.2025).

57. Левій О. Проект «Кінцева» / сучасні українські митці. URL: <https://podcasts.nv.ua/episode/23712.html> (дата звернення: 15.01.2025).

58. Левій О. Хочу зберегти мозаїчні автобусні зупинки, бо це українська культурна спадщина. URL: <https://suspilne.media/khmelnyskiy/529321-hocu-zberegiti-mozaicni-avtobusni-zupinki-bo-ce-ukrainska-kulturna-spadsina-doslidnik-z-hmelnicini-oleg-levij/> (дата звернення: 15.01.2025).

59. Литвин Леонід Єгорович. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B8%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%BD_%D0%9B%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B4_%D0%84%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата звернення: 05.05.2025).

60. Луцькі мозаїки, або призабуте мистецтво у пострадянському міському просторі. Photo-Lviv. URL: <https://photo-lviv.in.ua/lutski-mozajiky-abo-pryzabute-mystetstvo-u-postradyanskomu-miskomu-prostori/> (дата звернення: 18.06.2025).

61. Луцькі мозаїки: призабуте мистецтво у пострадянському просторі. URL: <https://www.hroniky.com/articles/view/329-lutski-mozaiky-pryzabute-mystetstvo-u-postradianskomu-miskomu-prostori> (дата звернення 28.04.2025).

62. Луцький ліцей № 14 посів перше місце за результатами НМТ. URL: <https://misto.media/news/osvita/2998-lutskyy-litsey14-posiv-pershe-mistse-za-rezultatamy-nmt> (дата звернення: 12.09.2024).

63. Мозаїка. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D0%B7%D0%B0%D1%97%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 12.09.2024).
64. Мозаїки підлоги Десятинної церкви. URL: <https://nmiu.org/qrcodes/2257-mozajiki-pidlogi-desyatinnoji-tserkvi> (дата звернення: 12.09.2024).
65. Мозаїчні зупинки України / Mosaics of the Ukrainian busstops. URL: <https://www.facebook.com/share/g/1Au7rRfxhn/?mibextid=wwXIfr> (дата звернення: 08.01.2025).
66. Монументаліст Микола Куценко: «Мозаїка «Дороги» була моїм першим замовленням в Луцьку». URL: <https://www.hroniky.com/articles/view/323-monumentalist-mykola-kutsenko-mozaika-dorohy-bula-moim-pershym-zamovlenniam-v-lutsku> (дата звернення: 12.12.2024).
67. Обуховська Л. В. Давнє мистецтво мозаїки в сучасних інтер'єрах: історія і можливості використання (на прикладі міста Києва). *Культурні та мистецькі студії XXI століття* : зб. матеріалів тез / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2023. С. 215–225.
68. Окупанти руйнують промислові міста України. Подивіться, як кризь роки виглядав Лисичанськ, який сьогодні захопили росіяни. URL: <https://zaborona.com/okupanty-rujnuuyut-promyslovi-mista-ukrayiny-lysyhansk/> (дата звернення: 12.12.2024).
69. Основні поняття складових туризму. URL: <https://buklib.net/books/27086/> (дата звернення: 12.09.2024).
70. Особистий архів Дмитренко А. А. 1960 р. н., м. Луцьк.
71. Особистий архів Дудар Т. О. 1977 р. н., м. Луцьк.
72. Особистий архів Кушнірчука Д. В. 2000 р. н., сщ. Любешів.
73. Особистий архів Монастирної В. В. 2003 р. н., сщ. Маневичі.
74. Особистий архів Павлуся А. М. 2003 р. н., с. Несвіч.
75. Особистий архів Романюк Я. А. 2003 р. н., м. Луцьк.
76. Особистий архів Чебелюк С. В. 2003 р. н., с. Кукли.

77. Петрова І. В., Петров О. О. Мозаїчні твори в архітектурі Вінниччини другої половини ХХ ст. *European vector of modern cultural studies and art criticism: the experience of Ukraine and the Republic of Poland* : кол. монографія. Riga, 2020. С. 90–110.

78. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III. Дата оновлення: 21.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> (дата звернення: 28.04.2025).

79. Прогулюючись Луцьком: показали найцікавіші мозаїки міста (фото). URL: <https://konkurent.ua/publication/113918/proguluuchis-lutskom-pokazali-naytsikavishi-mozaiki-mista-foto/> (дата звернення: 02.01.2025).

80. Продовжуємо знайомство з зупинками на автошляху Р-15, зупинка на повороті до села Мокрець і перетині з дорогою О-030102, Волинська область, Ковельський р-н., червень 2024. URL: <https://www.facebook.com/share/p/1GZAdm3x5a/?mibextid=wwXIf> (дата звернення: 15.10.2025).

81. Радомська, В. Р.; Піддубна, Н. Г. Мозаїчні декори Львова. Історичний аспект. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : Архітектура. 2013. № 757. С. 374–383.

82. Романюк С. Мозаїка Луцька «Рибки на фонтані» як об'єкт спадщини. *Актуальні питання музеєзнавства, пам'яткознавства* : зб. матеріалів тез учасн. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Мукачєво, 2025. С. 33–34.

83. Романюк С. Мозаїки Волині у творчості Віктора Шингура. *Волинський музейний вісник*: Наук. зб.: Вип. 15. / Упр-ня культури, з питань релігій та національностей. Волин. ОДА; Волин. краєзн. музей; каф. музеєзнавства, пам'яткознавства та інформ.-аналіт. діяльн. ВНУ імені Лесі Українки; упоряд. Є. І. Ковальчук. Луцьк, 2025. С. 53–62.

84. Савицький Михайло. URL: <https://volart.com.ua/art/savytskyi/> (дата звернення: 05.05.2025).

85. Село Світязь, Волинська обл. Зупинка. URL: <https://www.facebook.com/share/p/1MtLiG3E7r/?mibextid=wwXIfr> (дата звернення: 15.10.2025).

86. Стає кольоровим, якщо дивитися через додаток: у Луцьку – новий мурал (фото). URL: <https://konkurent.ua/publication/63533/stae-kolorovim-yakscho-divitisya-cherez-dodatok-u-lutsku-noviy-mural-foto/> (дата звернення: 18.06.2025).

87. Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року / Волинський ресурсний центр. 2024. URL: https://voladm.gov.ua/admin-assets/files/file/VnPolituka/%D0%A1%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%A2%D0%95%D0%93%D0%86%D0%AF_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B0_%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%BE%D0%B4_%D0%B4%D0%BE_2027_%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83.pdf (дата звернення: 15.11.2025).

88. Студент зі Львова популяризує мозаїки на автобусних зупинках у соцмережах. URL: <https://suspilne.media/lviv/469859-student-zi-lvova-popularizue-mozaiki-na-avtobusnih-zupinkah-u-socmerezah/> (дата звернення: 15.01.2025).

89. Сьогодні наш музей наповнився яскравими фарбами. URL: https://www.instagram.com/p/DFc-igaoFez/?utm_source=ig_web_button_share_sheet (дата звернення 17.07.2025).

90. Телеграм-канал проєкту «Кінцева». URL: t.me/kintseva (дата звернення: 15.01.2025).

91. Тимченко Т., Яворський М. Реставрація як засіб адаптації монументальної спадщини радянських часів на прикладі двох панно В. Сервіна (Івано-Франківськ). *Вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури*: Збірник наукових статей. Київ: НАОМА, 2024. С. 82–88.

92. Топ-5 мозаїк Луцька: спорт, армія, риби, робітники та дороги. Фото. URL: <https://www.volynnews.com/news/all/top-5-mozayik-lutska-sport-armiia-rybky-robitnyky-ta-dorohy-foto/> (дата звернення: 15.01.2025).

93. У Луцьку зіпсували новий мурал, щоб врятувати будівлю: деталі (фото). URL: <https://konkurent.ua/publication/73964/u-lutsku-zipsuvali-noviy-mural-schob-vryatuvati-budivlu-detali-foto/> (дата звернення: 18.06.2025).

94. Федорук Богдан. URL: https://volart.com.ua/art/fedoruk_bohdan/ (дата звернення: 05.05.2025).

95. Хведчук Леонід Володимирович. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%9B%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B4_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата звернення: 05.05.2025).

96. Центр туристичної інформації м. Луцьк. URL: <https://tourism.volyn.ua/> (дата звернення: 21.11.2025).

97. Чаруків нині у складі Городищенської громади. URL: <https://www.facebook.com/share/p/1GN3ndJ3Ls/?mibextid=wwXIfr> (дата звернення: 11.10.2025).

98. Чучук С. Автобусні зупинки радянської доби: феномен у монументальному мистецтві. *Традиції та новації у вищій архітектурно художній освіті*. Харків: ХДАДМ. 2018. № 3. С. 80–90.

99. Чучук С. Сюжетно-образна палітра автозупинок Прикарпаття радянської доби. Причини появи та персоналії. *Науковий збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Мистецтво Прикарпаття в соціокультурному просторі України (на пошанування 90-ї річниці від дня народження Михайла Фіголя)»*. Кн. 2. Івано Франківськ, 2017. С. 317–323.

100. Якубек Карел Михайлович. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%BA%D1%83%D0%B1%D0%B5%D0%BA_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB_%D0%9C%D0%B8%D1

%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата звернення: 05.05.2025).

101. Якубек Карел. URL: <https://volart.com.ua/art/yakubek/> (дата звернення: 05.05.2025).

102. Яценко В. Мистецтво Радянської України. Живопис. Скульптура. Графіка. Київ: Мистецтво, 1977. 192 с.

103. Art Gallery. URL: <https://volart.com.ua/ukr/art.shtml> (дата звернення: 16.01.2025)

104. Decommunized: Ukrainian Soviet Mosaics із урбаністкою Іриною Яковчук. URL: <https://chytomo.com/decommunized-ukrainian-soviet-mosaics-iz-urbanistkoii-irynoiu-iakovchuk/> (дата звернення: 18.10.2024).

105. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/6EQUQHmfYaky6yhN8> (дата звернення: 20. 02. 2025).

106. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/3DdDeaWqSiZ7uSiC6> (дата звернення: 15. 02. 2025).

107. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/3eM29jkMm6YrT73w5> (дата звернення: 15. 02. 2025).

108. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/3p5yyPAJovdRrjpn6> (дата звернення: 20. 02. 2025).

109. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/3Yi5cqgZpitkrk1U8> (дата звернення: 20. 02. 2025).

110. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/4vER9CDrzYrbaPG26> (дата звернення: 20. 02. 2025).

111. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/ciVb8iGoCGucpp1r6> (дата звернення: 15. 02. 2025).

112. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/Cv1GsV8JwRNfYt6N8> (дата звернення: 12. 03. 2025).

113. Google Maps. Street View. URL: <https://maps.app.goo.gl/eJ5sXW5XbmffF2KQ6> (дата звернення: 20. 02. 2025).

114. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/eqfTNfd3tQGHaCXr5> (дата звернення: 20. 02. 2025).
115. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/Ez9pVfBrV1BNmDhAA> (дата звернення: 20. 02. 2025).
116. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/fJr74FYYWM2DKFuo8> (дата звернення: 20. 02. 2025).
117. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/FPbmJptPmroRqgkS6> (дата звернення: 20. 02. 2025).
118. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/FPg5c4HT55dMRWhY6> (дата звернення: 15. 02. 2025).
119. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/GvWEFCpsJEhBYCwM7> (дата звернення: 15. 02. 2025).
120. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/kauegRcQ3pNnaGA76> (дата звернення: 20. 02. 2025).
121. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/LHYwtmsEftMW2BYi8> (дата звернення: 20. 02. 2025).
122. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/LZaVgdJsruRyAT9J7> (дата звернення: 12. 03. 2025).
123. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/mS858HCo2rKZDSwU9> (дата звернення: 20. 02. 2025).
124. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/NFDK5JdMvxqsTzT49> (дата звернення: 20. 02. 2025).
125. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/Pf8gh2kAJ92Rjr3o8> (дата звернення: 20. 02. 2025).
126. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/s2i7wZGNmDPfCPYg8> (дата звернення: 20. 02. 2025).
127. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/sJsnU5bELFwdU1dS6> (дата звернення: 20. 02. 2025).

128. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/T9ePTMWBbuRrA3oC9> (дата звернення: 20. 02. 2025).
129. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/thc4MKH5a6zb6UyAA> (дата звернення: 15. 02. 2025).
130. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/tWBxfmdLGpiTHKos5> (дата звернення: 20. 02. 2025).
131. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/u3mXnjioGfnT5n8R9> (дата звернення: 20. 02. 2025).
132. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/UpfqCeFgZyTZ59c5A> (дата звернення: 20. 02. 2025).
133. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/uw6KDfVFATYHGsey5> (дата звернення: 18. 02. 2025).
134. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/xkhFjVKyNjqjXs8ZA> (дата звернення: 20. 02. 2025).
135. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/xkz6rg7Qvfa3WdT17> (дата звернення: 20. 02. 2025).
136. Google Maps. Street View. URL:
<https://maps.app.goo.gl/xsST88pbefp5KqVz6> (дата звернення: 20. 02. 2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Художники-монументалісти – автори Волинських мозаїк

Над створенням мозаїк працювали українські монументалісти, випускники творчих, художніх спеціальностей закладів вищої освіти та працівники Волинського художньо-виробничого комбінату.

Авагян Рафаель (Рафік) Арамович – вірменський художник монументаліст, який працював на Волині. Народився 8 березня 1941 р. у с. Гегануш, Вірменія. Закінчив середню школу в рідному селі, після чого у 1964 р. завершив навчання в Єреванському художньому училищі імені Паноса Терлемезяна. Упродовж 1964–1969 рр. здобув освіту у Львівському державному інституті прикладного та декоративного мистецтва, де спеціалізувався в галузі мозаїчного мистецтва, мініатюри та кераміки. Від 1970 р. працював художником-монументалістом у Волинських художньо-виробничих майстернях м. Луцька [1].

Байдукова Світлана Олександрівна. Народилась 1 жовтня 1950 р. у м. Олика, Волинська область. Упродовж 1974–1979 рр. здобувала вищу освіту у Львівському поліграфічному інституті імені Івана Федорова. У 1976 р. працювала художницею у художньо-виробничих майстернях Художнього фонду України. З 2014 р. – членкиня Національної спілки художників України [4].

Галькун Володимир Дмитрович. Народився 23 травня 1952 р. у с. Ропотуха, Черкаська область. Упродовж 1964–1971 рр. навчався у Республіканській художній середній школі імені Тараса Шевченка в м. Києві. З 1971 по 1972 рр. продовжив здобуття освіти в Кримському художньому училищі імені М. Самокиша. З 1976 р. працював у Волинських художньо-виробничих майстернях Художнього фонду України [8].

Галькун Тетяна Дмитрівна (сестра Володимира). Народилась 26 січня 1947 р. у с. Ропотуха, Черкаська область. Навчалась у Республіканській художній

середній школі імені Тараса Шевченка в м. Києві. У 1966–1972 рр. навчалася в Київському державному художньому інституті. З 1972 по 1993 рр. працювала у Волинському художньо-виробничому комбінаті. З 1993 р. – старша викладачка, з 1999 р. – доцентка, а з 2004 р. – професорка кафедри образотворчого мистецтва Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк). Заснувала власну школу живопису, що діяла у Луцьку. 28 лютого 2024 р. художниця померла. Художниця створила низку мозаїчних панно на території Волинської області [9].

Герман Юрій Антонович. Народився 6 червня 1941 року в с. Лаврів, Луцького району, Волинської області. У 1944 р. його батька, художника Антона Германа за популяризацію праць Михайла Грушевського було заслано до Сибіру, куди через три роки переїхала вся сім'я. У 1957 р. вони повернулись на Волинь. Юрій навчався у Львівському художньому училищі імені Івана Труша, а з 1964 по 1971 рік – у Львівському інституті прикладного та декоративного мистецтва. У 1971 р. Герман Юрій повернувся до Луцька і працював художником рекламного комбінату, згодом – художником у художньо-виробничих майстернях [10].

Гура Василь Семенович – відомий монументаліст, який активно працював над створенням мозаїк на Волині разом із Чорнокнижним Григорієм на етапі становлення монументалістики в області. Однак немає достатньої інформації для аналізу їх біографій.

Кирилков Валентин Феодосійович – художник з Одеси, який творив на Волині. Народився 17 вересня 1936 р. Упродовж 1953–1961 рр. навчався в Одеському державному художньому училищі, а 1968 р. закінчив Український поліграфічний інститут у Львові. З 1961 до 1974 рік працював у дитячій художній школі в м. Луцьку, а з 1974 р. – у Волинській художньо-виробничій майстерні, де згодом обіймав посаду головного художника. З 1985 р. – член Національної спілки художників України [53].

Ковальчук Микола Михайлович. Народився 21 лютого 1950 р. в с. Красне, Рівненська область. Він є художником-монументалістом, живописцем та графіком. У 1970 р. закінчив Львівське училище декоративно-прикладного мистецтва. Працював у Луцьку дизайнером-проектантом в рекламному комбінаті Волинської облспоживспілки в період з 1973 до 1978 рр.; з 1978 по 1988 рр. – у художньо-виробничих майстернях [54].

Куценко Микола Федорович. Народився 1 січня 1947 р. у с. Попівка, Ростовська область (росія), проте все життя пропрацював в Україні. Упродовж 1967–1971 рр. здобував художню освіту в Луганському державному художньому училищі. У 1972 р. переїхав до Луцька і працював художником в різних установах, зокрема в рекламному комбінаті, Луцькому харчторзі. У 1975 р. вступив до Київського державного художнього інституту на факультет живопису. Через два роки обрав спеціалізацію з монументального живопису. Після закінчення навчання у 1981 р. був скерований на роботу до Волинських художньо-виробничих майстерень Художнього фонду УРСР, де працював художником-монументалістом. У 1999–2015 рр. викладав дисципліни з рисунка та живопису у Луцькому вищому професійному училищі будівництва та архітектури. Помер 17 травня 2020 р. Похований у Луцьку [56; 66].

Литвин Леонід Єгорович. Народився художник 22 серпня 1943 р. в с. Ощів Горохівського району. Упродовж 1959–1968 рр. здобував фахову освіту у Львівському училищі прикладного мистецтва імені Івана Труша. Із 1990 р. – член Національної спілки художників України. Митець є автором багатьох художніх, монументальних та зокрема мозаїчних робіт у м. Луцьку та області загалом [59].

Савицький Михайло Феліксович. Народився 8 травня 1930 р. в м. Луцьку. Упродовж 1949–1956 рр. навчався у Львівському училищі прикладного мистецтва імені Івана Труша. З 1956 р. розпочав професійну діяльність у складі Волинського кооперативного товариства художників. У 1961–1967 рр. здобував освіту в Українському поліграфічному інституті імені

Івана Федорова. З 1977 р. – член Національної спілки художників України. Помер 14 серпня 2019 р. [84].

Федорук Богдан Олександрович. Народився художник-монументаліст 1 січня 1943 р. в м. Луцьку. Упродовж 1949–1959 рр. навчався в середній школі в м. Луцьку і водночас у дитячій художній школі під керівництвом П. К. Сензюка. У 1962–1968 рр. здобув фахову освіту у Львівському державному інституті прикладного і декоративного мистецтва на факультеті художнього скла. З 1968 р. працював у художньо-виробничих майстернях Художнього фонду УРСР у м. Луцьку. 9 жовтня 2017 р. помер [94].

Хведчук Леонід Володимирович. Народився 25 червня 1936 р., у с. Пасіка, нині Люблінське воєводство, Республіка Польща. У 1944 р. його родину депортували до Дніпропетровської області, а з 1946 р. постійно проживав у Луцьку. У 1962–1968 рр. навчався в Українському поліграфічному інституті імені Івана Федорова. Протягом 1960–1974 рр. працював у художній майстерні м. Рожище, а згодом і головним художником художньо-виробничих майстерень [95].

Шингур Віктор Іванович. Народився 23 липня 1939 р. в с. Чапаєвка, Запорізька область (зараз – село Благодатне). Творчі здібності у художника почали виявлятися доволі рано. Малювати він почав у 3–4 роки. У шкільному віці був активним учасником різних гуртків, зокрема із малювання, театрального мистецтва, співав у хорі. Через редакцію газети дізнався адресу Київської художньої середньої школи імені Т. Г. Шевченка, куди перейшов у 1954 р., будучи учнем 8 класу. Знав більше п'яти мов, зокрема польську, болгарську, німецьку [39, арк. 7–7 зв, 8–8 зв.]. Упродовж 1958–1964 рр. навчався у Київському державному художньому інституті імені Т. Г. Шевченка на факультеті живопису. На останніх курсах став цікавитись монументальним живописом, що стало причиною відмови їхати працювати у Черкаси. Віктор Шингур після навчання приїздить до Луцька [39, арк. 9–9 зв.]. І з 1964 р. митець вже працював у Волинській художньо-виробничій майстерні художником-

монументалістом. Свої задуми монументаліста почав здійснювати вже в 1965 р. на фасаді Ковельського будинку культури у техніці сграфіто (це техніка створення настінних зображень), а також створив першу мозаїку у Луцьку на фасаді дитячого кінотеатру «Зміна» [39, арк. 4–4 зв., 40, арк. 6–6 зв.]. Загалом Віктор Іванович Шингур створив близько 30-ти монументальних робіт у Волинській області, 4 з яких у співавторстві. Серед технік, які використовував митець – сграфіто, барельєфи, а також мозаїки. Мозаїки були виконані Віктором Шингуром на високому художньому рівні. Над їх створенням працював професійний художник-монументаліст, який володів майстерністю кольору, композиції та технікою виконання. Ці твори часто демонструють оригінальний мистецький підхід, українські традиції, новаторські рішення та високу якість матеріалів.

Якубек Карел Михайлович. Народився 10 грудня 1923 року в м. Ужгороді. Художню школу закінчив у м. Бая-Маре (Румунія) у період 1943–1944 рр. Згодом, у 1945–1946 рр. продовжив навчання в Ужгородському художньо-промисловому училищі. У 1964 р. переїхав до м. Луцька, де активно працював в галузі монументального мистецтва. У 1964–1968 рр. очолював Волинське відділення Спілки радянських художників України. Помер 18 грудня 2008 р. в м. Луцьку [100; 101].

Серед митців, що створили мозаїки у Волинській області, також були Цветков Станіслав, Лимар та інші художники інформація про яких практично відсутня. Ці імена маловідомі, а їх твори знищуються. Загалом над мозаїками Луцька та Волинської області працювало понад двадцять наразі відомих митців, художників-монументалістів, які залишили свій спадок у вітчизняному мистецтві.

Додаток Б

Каталог мозаїк, створених у Волинській області у 1960–1980-х рр.

Назва: –

Автор: Віктор Шингур.

Рік створення: 1965 р.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Богдана Хмельницького, 40.

Розміщення: фасад дитячого кінотеатру «Зміна».

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: робота виконана в трьох основних кольорах – білий, коричневий та помаранчевий; зображено бігунів, спортсменів.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, без істотних пошкоджень.

Дата фіксації: 21.08.2024.

Джерело: [40, арк. 6–6 зв.; 44; 79; 86; 93].

Примітка: У 2020 р. на бічній лівій стіні кінотеатру художник Андрій Присяжнюк створив графіті «Доповнена реальність», де у сірих тонах зобразив бігунів із мозаїки. Проте незабаром роботу художника було знищено через укріплення будівлі.

Назва: «Готовий до захисту Батьківщини».

Автор: Василь Гура.

Рік створення: 1972 –1973 рр.

Місце розташування: м. Луцьк, просп. Перемоги, 1.

Розміщення: На лівій та на правій частині автошколи ТСОУ, раніше це приміщення належало ДТСААФ (Добровільному товариству сприяння армії, авіації та флоту).

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: мозаїка зображує льотчиків, моряків, солдатів, парашутистів тощо.

Розмір: 65 м².

Вартість виконання: 5386 крб.

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження та відколи.

Дата фіксації: 22.07.2018.

Джерело: [17, арк. 29; 18, арк. 24–24 зв.; 19, арк. 23–23 зв.; 20, арк. 23; 104].

Примітка: Мозаїка увійшла до найбільшого сучасного видання про радянські мозаїки – альбому Євгена Нікіфорова «Decommunized: Ukrainian Soviet Mosaics».

Назва: «Робітники».

Автор: Віктор Шингур.

Рік створення: 1976–1977 рр.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Рівненська, 52б.

Розміщення: на стіні будівлі Служби автомобільних доріг Волинської області.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: на мозаїці зображено робітників, адже пролетаріату належала провідна роль у радянському суспільстві.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, без істотних пошкоджень.

Дата фіксації: 28.04.2025.

Джерело: [39, арк. 4 зв.].

Назва: «Спорт».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1978–1979 рр.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Потебні, 52.

Розміщення: фасад та інтер'єр спортивного залу Луцького вищого училища архітектури та будівництва № 2.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: на мозаїці зображено спортсменів, що було особливо популярною тематикою у досліджуваний період.

Розмір: спочатку планувався розмір мозаїки – 32 м², згодом – 49 м², 50 м². Але у підсумку робота займала 43 м².

Вартість виконання: 4 553 крб.

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 22.07.2018.

Джерело: [29, арк. 78; 60].

Назва: «Дороги».

Автор: Микола Куценко.

Рік створення: 1981–1983 рр.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Рівненська, 52б.

Розміщення: фасад Управління магістральних доріг №10 Волинської області.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: мозаїка рельєфна, зображено транспортні сполучення, пересувні засоби та світлофори.

Розмір: –

Вартість виконання: 30 000 крб.

Стан збереженості: мозаїка збережена, без істотних пошкоджень.

Дата фіксації: 28.04.2025.

Джерело: [32, арк. 6, 9; 79; 66].

Назва: «Рибки».

Автори: Микола Куценко, Володимир Марчук.

Рік створення: 1984 р.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Ковельська, 68.

Розміщення: фонтан Луцького меблевого комбінату.

Матеріал: смальта.

Сюжет: три мозаїчні куби, кольори насичені, переважають блакитні та зелені кольори. Зображено водорості, риби та хвилі.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження та втрачені фрагменти.

Дата фіксації: 21.08.2024.

Джерело: [60; 79; 82].

Примітки: єдина у Волинській області повністю смальтова мозаїка.

Назва: –

Автор: Рубан Микола, Рубан Зіновія.

Рік створення: кінець 1980-х рр.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Електроапаратна, 3.

Розміщення: на одній із будівель Луцького електроапаратного заводу «ЕНКО».

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: мозаїка спортивної тематики, на якій проглядається лучниця, чоловік зі шпагою, а також три дівчини, які підстрибують за м'ячем. Мозаїка виконана в зеленому та блакитному кольорах із жовтими акцентами.

Розмір: –

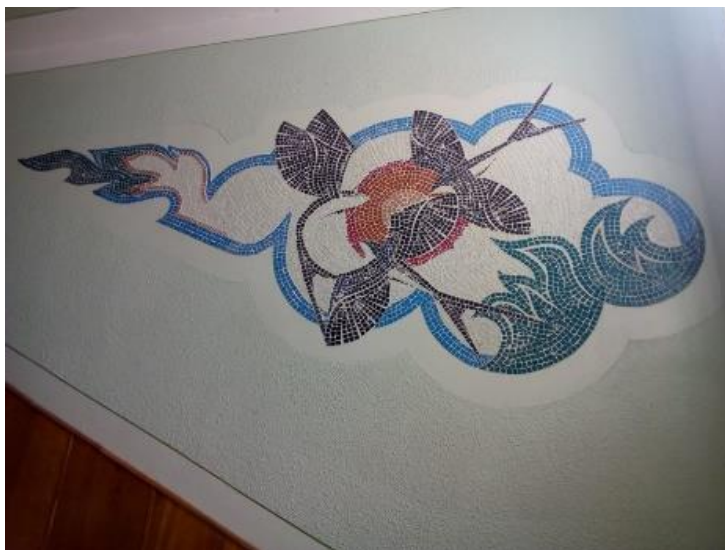
Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, без істотних пошкоджень.

Дата фіксації: 28.04.2025.

Джерело: [61].

Примітки: чи не єдина мозаїка, де викладено прізвище авторів – «Рубан».

Назва: —

Автор: —

Рік створення: кінець 1980-х рр.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Кравчука, 6.

Розміщення: інтер'єр Центру соціальної реабілітації дітей з інвалідністю.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: родина лелек; тематика мозаїки відповідає приміщенню дитячого закладу.

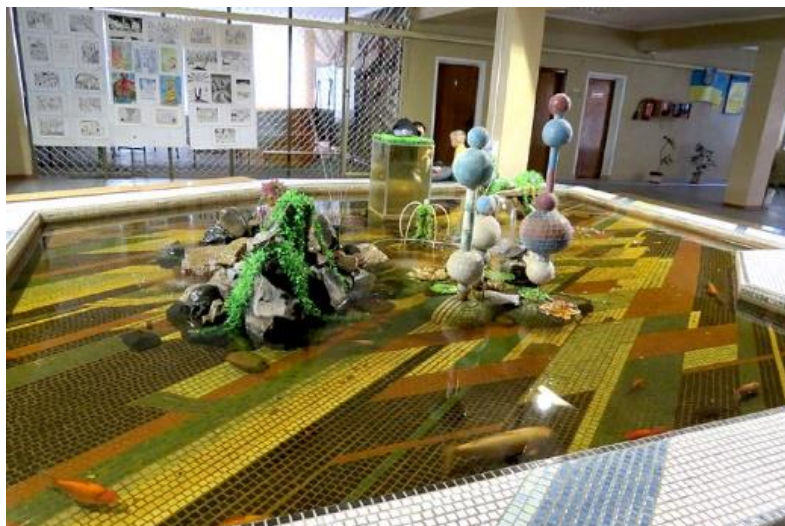
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, без пошкоджень.

Дата фіксації: 23.04.2018.

Джерело: [60; 61].

Назва: –

Автор: Тарасенко Геннадій.

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Чорновола, 3.

Розміщення: акваріум у вестибюлі Центру наукової і технічної творчості учнівської молоді.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактні лінії різних кольорів.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, без пошкоджень.

Дата фіксації: 23.04.2018.

Джерело: [60; 61].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: м. Луцьк, вул. Черняховського, 8.

Розміщення: фасад Луцького ліцею № 14 імені Василя Сухомлинського.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: мозаїка зображує зошит, букви, математичні приклади, скрипковий ключ, ручки тощо.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, без пошкоджень.

Дата фіксації: 15.09 2025.

Джерело: [62].

Автошлях Т0303 Луцьк – Радомишль

Фото: –

Назва: «Весілля».

Автор: Рафаель Авагян.

Рік створення: 1976 р.

Місце розташування: с. Вересневе.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: –

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: –

Дата фіксації: –

Джерело: [24, арк. 9].

Фото: –

Назва: «Літо».

Автор: Рафаель Авагян.

Рік створення: 1976 р.

Місце розташування: с. Промінь.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: –

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: –

Дата фіксації: –

Джерело: [24, арк. 12 зв.].

Назва: «Осінь».

Автор: Валентин Кирилков.

Рік створення: 1977–1978 рр.

Місце розташування: с. Лаврів.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний, зображено глухарів, лебедів, голубів.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: –

Дата фіксації: –

Джерело: [27, арк. 5–9].

Фото: —

Назва: «Птахи».

Автор: Василь Гура, Григорій Чорнокнижний.

Рік створення: 1969 р.

Місце розташування: м. Радомишль.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: —

Дата фіксації: —

Джерело: [13, арк. 30].

Автошлях Луцьк – Львів Н22, відрізок Луцьк – Горохів

Назва: «Танок».

Автор: Світлана Байдукова.

Рік створення: 1976 р.

Місце розташування: с. Гірка Полонка 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти, птахи.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [24, арк. 7, 18; 121].

Назва: —

Автор: Рафаель Авагян.

Рік створення: 1976 р.

Місце розташування: с. Гірка Полонка 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: ритмічні абстрактні лінії.

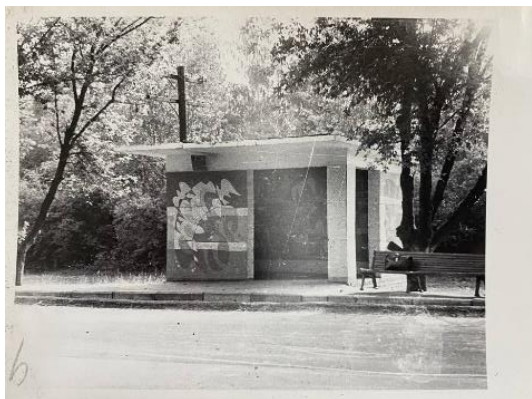
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [24, арк. 41; 136].

Назва: «Озера».

Автор: Валентин Кирилков.

Рік створення: 1978 р.

Місце розташування: с. Оздів.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: композиція зображує стилізованих риб та водні рослини, виконані в синьо-блакитно-білій гамі та підкреслює водну тематику.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [27, арк. 4–4 зв.; 125].

Назва: «Легенда землі волинської».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1983 р.

Місце розташування: с. Ратнів.

Розміщення: автопавільйон, фрагмент фонтану.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: композиція пташка в коричневому, чорному та блакитному кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: збережений лише фрагмент фонтану, зупинка знищена.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки, [33, арк. 17].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Коршів.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: поєднання теплих тонів, а саме коричневого і помаранчевого кольорів.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [111].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Чаруків (ст. Несвіч).

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактні лінії.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [106].

Назва: «Озера Волині».

Автор: Валентин Кирилков.

Рік створення: 1979 р.

Місце розташування: с. Чаруків.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: водна тематика, стилізовані риби, хвилі.

Розмір: 36,42 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [29, арк. 25–25 зв.; 119].

Назва: —

Автор: Віктор Шингур.

Рік створення: 1968 р.

Місце розташування: с. Чаруків.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: музики із народними інструментами. Композиція із домінуванням коричневої кольорової гами.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: збережена, має значні пошкодження.

Дата фіксації: 20.03.2021.

Джерело: [39, арк. 4; 97].

Назва: «Весна».

Автор: Валентин Кирилков.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: с. Вигуричі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані рослинні мотиви у блакитно-зеленій палітрі.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [31, арк. 8, 19 зв.; 117].

Назва: «Глухарі».

Автор: Валентин Кирилков.

Рік створення: 1979 р.

Місце розташування: с. Городище 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: птахи та стилізовані квіти у коричневій кольоровій гамі.

Розмір: 19 м².

Вартість виконання: 2 800 крб.

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [29, арк. 57–60; 126].

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Городище 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: козулі, які біжать. Зображено у коричневій палітрі.

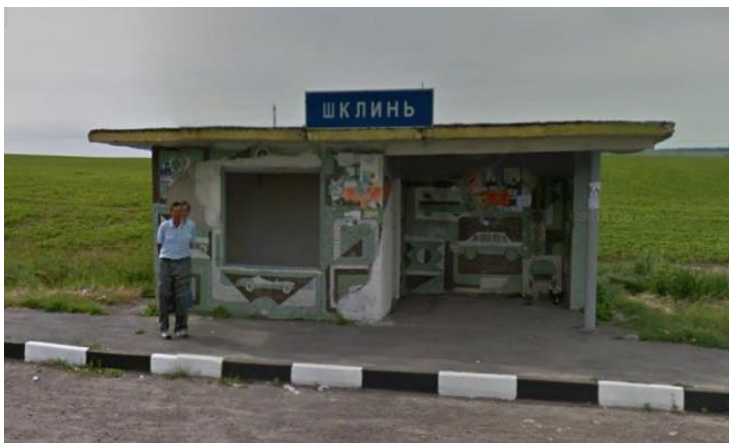
Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [109].

Назва: «Розвиток транспорту».

Автор: Зіновія Рубан.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: с. Шклинь.

Розміщення: Автопавільйон.

Матеріал: Керамічна плитка.

Сюжет: різновиди автомобілів і доріг. Зображені у зелених кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [31, арк. 15–16; 110].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Ярівка.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: блакитно-синя палітра.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [132].

Назва: «Літо».

Автор: В. Костукевич.

Рік створення: 1975 р.

Місце розташування: с. Терешківці 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний із зображенням голубів.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [22, арк. 28; 128].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті рр.

Місце розташування: с. Терешківці 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактний із контрастними хвилями зеленого, жовтого та коричневого кольорів.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [108].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті рр.

Місце розташування: с. Скобелка.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка, кахлі, чорна смола, смальта, каміння.

Сюжет: стилізовані квіти, візерунки.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: збережена, не має пошкоджень.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Примітка: має спільну техніку, сюжет та матеріали із мозаїкою в с. Старосілля, що може свідчити про спільного автора чи групу художників.

Назва: «Веселка».

Автор: Микола Рубан.

Рік створення: 1986 р.

Місце розташування: м. Горохів.

Розміщення: фасад колишнього РАЦСу.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: арка із смугами кольорів веселки та вогонь.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: збережена, не має пошкоджень.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки [35, арк. 11 зв.].

Примітка: У результаті ремонту кафе, яке зараз знаходиться у вказаному приміщенні, мозаїку частково було закрито прибудовою, однак робота не знищена та залишається цілісним об'єктом.

Автошлях Т0302 Горохів – Нововолинськ

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Старосілля.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка, кахлі, чорна смола, смальта, каміння.

Сюжет: у центрі – юнак із скрипкою, дівчата з рушником та квіткою; на бокових зовнішніх стінах стилізовані квіти із візерунками.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: збережена, поверхня мозаїки виглядає тьмяною, вкритою шаром бруду або залишками бетону, який був знятий.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Примітка: має спільну техніку, сюжет та матеріали із мозаїкою в с. Скобелка, що може свідчити про спільного автора чи групу художників.

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Біличі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка, кахлі.

Сюжет: у блакитно-зеленій та білій палітрі зображено козака із сопілкою та жінок у традиційному вбранні – платтях, вінках і хустках.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: збережена, центральний сюжет мозаїки зафарбований.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Грибовиця.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка, кахлі.

Сюжет: на зеленому тлі гамі зображено заняття спортом, зокрема хокеїстів, дівчат на ковзанах та фрагмент дівчини із м'ячем.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: збережена, значні частини мозаїки втрачені та завапновані.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Будятичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка, кахлі.

Сюжет: на зеленому, блакитному, білому та жовтому тлі зображено кукурузник, качани кукурудзи та поля.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: Станом на 29.08.2025 частково збережена, однак зафіксовано недавню руйнацію. Основну стіну із зображенням пташки було повністю розбито, уламки мозаїки лежали довкола. Найімовірніше, бокові частини теж зноситимуть.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Спорт».

Автор: Микола Ковальчук, Станіслав Цветков.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: м. Нововолинськ, просп. Перемоги, 3.

Розміщення: фасад дитячо-юнацької спортивної школи.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: три хлопці-бігуни у русі.

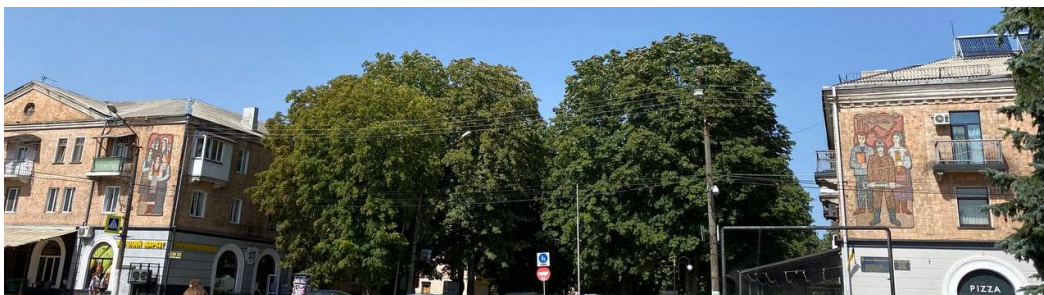
Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки, [31, арк. 26, 42].

Назва: «Інтернаціоналізм»; «Інтернаціоналізм, Дружба».

Автор: Микола Ковальчук, Станіслав Цветков.

Рік створення: 1980 р.

Місце розташування: м. Нововолинськ, бульвар Шевченка 8, 9.

Розміщення: фасади двох паралельних будівель.

Матеріал: керамічна плитка, кахлі.

Сюжет: перша будівля – п'ять дівчат у національних костюмах; друга – двоє чоловіків та жінка, що уособлюють різні професії: солдата, вчителя і селянку.

Розмір: 12 м².

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки, [30, арк. 21–22].

Назва: «Весна».

Автор: Василь Гура.

Рік створення: 1983 р.

Місце розташування: с. Стара Лішня.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: у зеленому, жовтому і блакитному кольорах із відтінками зображено метеликів, квіти та листки.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: збережена, має значні пошкодження та втрати.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки, [33, арк. 18].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Литовеж.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: у коричневому, жовтому, блакитному і білому кольорах зображено візерунки та стилізовані квіти.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: збережена, має незначні пошкодження.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Автошлях Р15 Луцьк – Володимир

Фото: –

Назва: «Білі коні».

Автор: Рафаель Авагян.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Шепель 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: анімалістичний.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [17, арк. 27].

Фото: –

Назва: «Глухарі».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1985 р.

Місце розташування: с. Шепель 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [34, арк. 9].

Назва: «Весна».

Автор: Анатолій Климов, Рябинюк.

Рік створення: 1969 р.

Місце розташування: с. Усичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти з геометричними фігурами у зелених, блакитних та білих тонах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: Мозаїка збережена частково. Значна частина мозаїки станом на 27.07.2024 р. втрачена – зафарбована.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки, [13, арк. 30].

Фото: —

Назва: «Голуби».

Автор: Рафаель Авагян.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Буяни.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [17, арк. 27 зв.].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Юнівка 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: павичі у блакитному, синьому та білому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, знаходиться під шаром шпаклівки.

Дата фіксації: 27.07.2024

Джерело: фото авторки, [133].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Юнівка 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: голуби у коричневому, помаранчевому та білому кольорах.

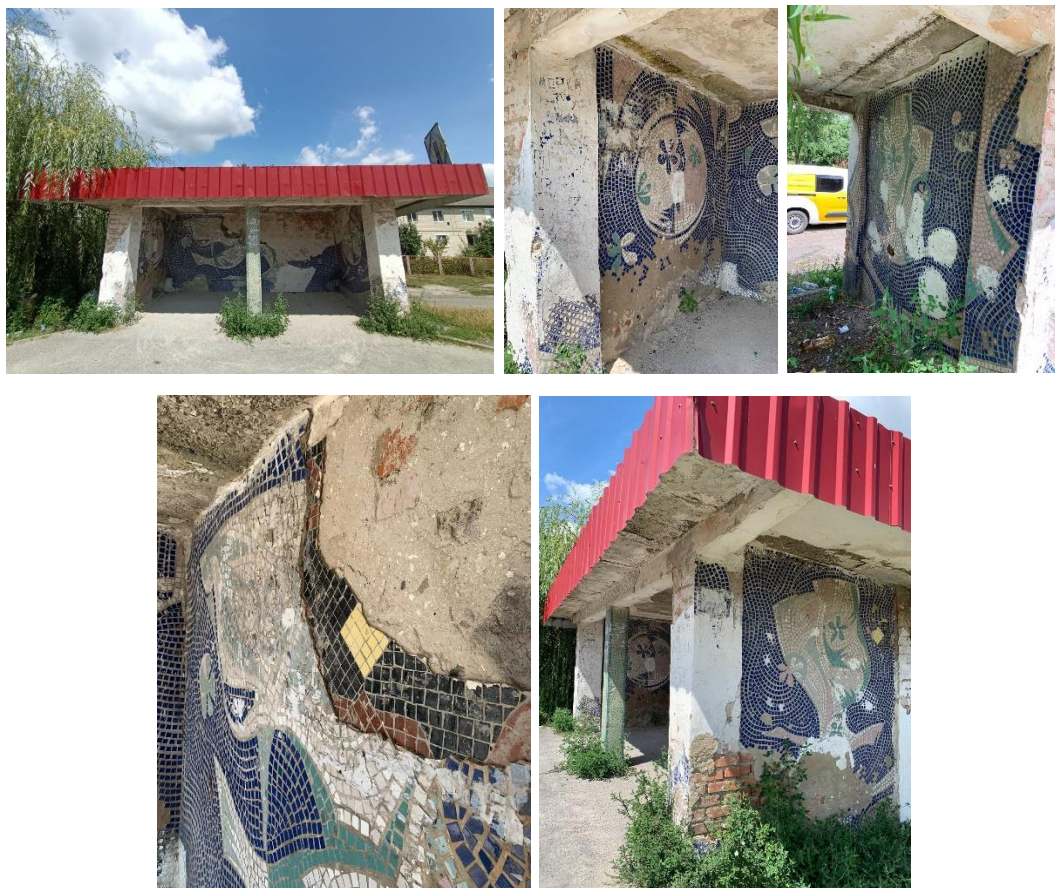
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, більша частина знаходиться під шаром шпаклівки.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки, [113].

Назва: «Весна».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1984 р.

Місце розташування: с. Маньків 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти та орнаменти у блакитному, білому та синьому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні пошкодження та втрати.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки, [13, арк. 45; 33, арк. 47 зв. – 48].

Примітка: Унікальна зупинка, адже вона демонструє практику викладання мозаїк поверх старих робіт. Ймовірно, нижня мозаїка – «Орнаментальна» (1969 р., автор – Анатолій Климов).

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Маньків 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактні візерунки, лінії в білому коричневому, жовтому та зеленому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Літо».

Автор: Анатолій Климов, Рябинюк.

Рік створення: 1969 р.

Місце розташування: с. Холопичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти, листя; на фасаді та в центральній частині зображено півнів.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має втрати, пошкодження та сліди вандалізму.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки, [13, арк. 59].

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Мовчанів 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: у геометричному стилі зображено стилізовані жовті квіти на блакитному фоні.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки.

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Мовчанів 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактні лінії та мозаїчний напис «МОВЧАНІВ».

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні відколи та пошкодження.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки.

Назва: –

Автор: Леонід Хведчук.

Рік створення: 1975 р.

Місце розташування: с. Війниця 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: павичі у блакитному та зеленому кольорах та їх відтінках.

Розмір: 34,13 м².

Вартість виконання: 3 837 крб., із яких 2 925 – авторський гонорар.

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки, [22, арк. 18; 23, арк. 23].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: —

Місце розташування: с. Війниця 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти в коричневому, зеленому, білому та жовтому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, частково втрачена та зафарбована.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки.

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Губин.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний, зображено три сови у блакитно-синіх кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена частково.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Березовичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: метелики, листки та квіти у блакитній, білій та синій кольоровій гамі.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, пошкоджень не має.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Гуси».

Автор: Валентин Кирилков.

Рік створення: 1987 р.

Місце розташування: с. Яковичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: у блакитній, білій та коричневій кольоровій гамі зображено гусей, що летять.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки, [36, арк. 14, 15].

Назва: «Золота осінь».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1986 р.

Місце розташування: с. Микуличі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнамент; переважає коричнева, помаранчева та жовта кольорова гама.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати та пошкодження.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки, [35, арк. 4, 8].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Хобулто́ва.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: птахи. Центральна композиція у синьому та зеленому кольорах, бокові виконані в коричневому, помаранчевому та жовтому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має втрати та пошкодження.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки, [33, арк. 3].

Примітка: У Державному архіві Волинської області містяться документи, де вказується, що над мозаїкою «Рух» у цьому селі в 1983 р. працював В. Костукевич, однак невідомо чи це саме ця мозаїка.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: м. Володимир.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактні лінії в коричневому та жовтому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 06.2015.

Джерело: [129].

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: м. Володимир.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: князь Володимир, його військо та місцеві мешканці у вишиванках на фоні міської забудови. Особливу увагу привертає використання текстових елементів, виконаних мозаїкою. На сувої розміщено напис «Древній градъ Володимиръ лѣта 988», а також додаткові декоративні деталі – меч, щит та герб із вершником на коні. На верхній частині автопавільйону викладено мозаїчний текст «оть лѣта 1199 Володимиръ былъ стольнымъ градомъ Галича (...) Волыніи».

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 27.07.2024.

Джерело: фото авторки.

Автошлях Т0302 Володимир – с. Павлівка – с. Павловичі

Назва: «Ранок».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1978 р.

Місце розташування: с. Фалемичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: птахи, квіти та метелики.

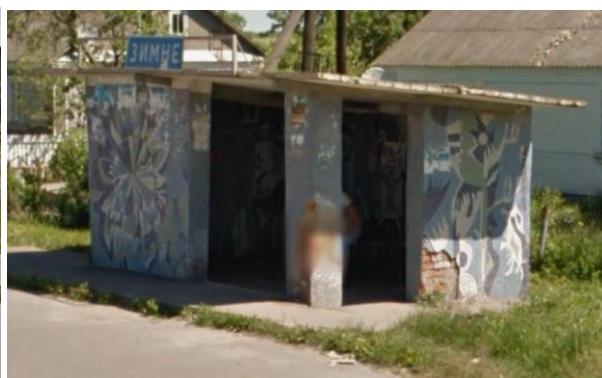
Розмір: 22,24 м².

Вартість виконання: 2 802,95 крб., із яких 1 780 крб. – авторський гонорар.

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [27, арк. 32–35].

Назва: «Сови».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: с. Зимне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: сови у блакитному, синьому та білому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 06.2015.

Джерело: [31, арк. 17; 118].

Назва: «Полісся».

Автор: Анатолій Климів.

Рік створення: 1973 р.

Місце розташування: с. Радовичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені та квіти в блакитному, зеленому та жовтому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки, [19, арк. 29].

Назва: «Ранок».

Автор: А. Костукевич.

Рік створення: 1973–1974 рр.

Місце розташування: с. Клопочин.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: квіти в геометричному стилі.

Розмір: центральна композиція – 9,98 м², бокова стіна – 7,12 м², фасадна – 1,21 м².

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, знаходиться під шаром фарби.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки, [21, арк. 35].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1960-ті — 1970-ті рр.

Місце розташування: с. Жашковичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка, кахлі.

Сюжет: геометричний орнамент.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження, частково зафарбована.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Автошлях Т0311 Локачі – Скобелка

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1960-ті – 1970-ті рр.

Місце розташування: с. Заячиці.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: блакитний та зелений геометричний орнамент.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Автошлях Р15 Нововолинськ – Володимир

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: виїзд із м. Нововолинська (с. Панасівка).

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: листя та квіти у зеленому, блакитному, зеленому та жовтому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки, [107].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Дігтів.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: листя та стилізовані квіти у блакитному та жовтому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: —

Автор: Валентин Кирилков.

Рік створення: 1989 р.

Місце розташування: с. Суходоли.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: горщики та глеки із орнаментами.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки, [38, арк. 3].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті–1980-ті р.

Місце розташування: с. Новосілки.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені та дерева із червоними плодами.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні пошкодження та відколи.

Дата фіксації: 29.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Автошлях Т0302 Володимир – Ковель

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті–1980-ті р.

Місце розташування: с. Блаженик.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактні візерунки.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: —

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [127].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті–1980-ті р.

Місце розташування: с. Мокрець.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 31.10.2025.

Джерело: [80; 124].

Назва: «Олені».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1985 р.

Місце розташування: с. Селець.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені у коричневій та помаранчевій палітрі.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 29.10.2024.

Джерело: [46; 34, арк. 9].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Ружин.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: лелеки та ластівки у геометричному стилі.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 19.10.2024.

Джерело: [45; 120].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Городилець.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: лелеки у блакитному та зеленому кольорах.

Розмір: —

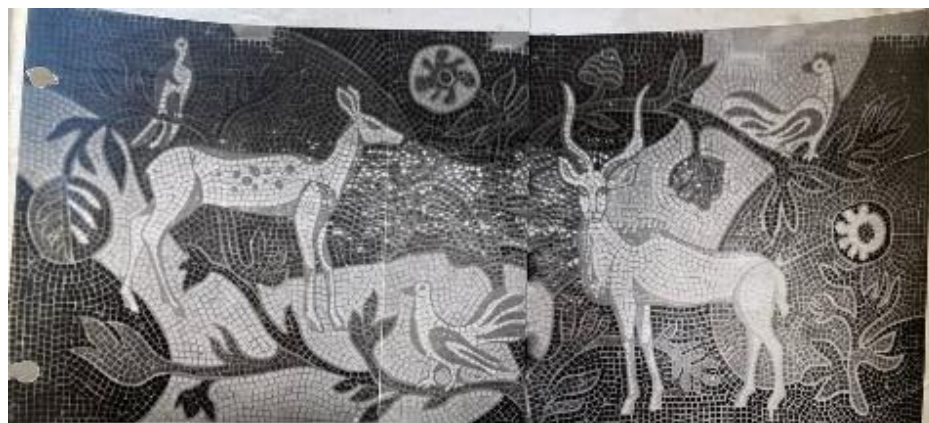
Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження, значна частина знаходиться під шаром фарби.

Дата фіксації: 17.10.2024.

Джерело: [48; 105].

Автошлях М19 Луцьк – Ковель – Ратне

Назва: «У лісі».

Автор: Богдан Федорук.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Зміїнець.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: козулі, олені та птахи.

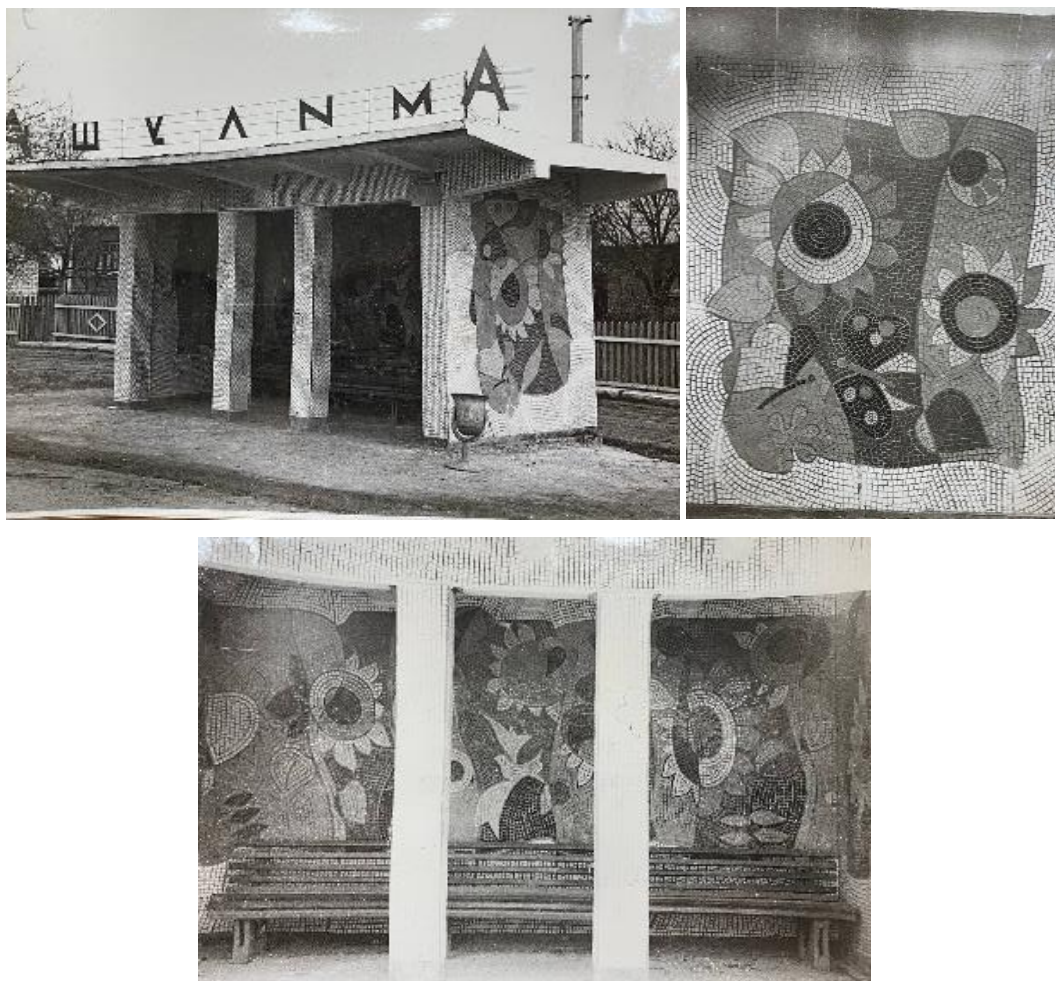
Розмір: 20 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [18, арк. 41].

Назва: —

Автор: Світлана Байдукова.

Рік створення: 1979 р.

Місце розташування: с. Милуші 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: соняшники.

Розмір: 32,9 м².

Вартість виконання: 3 302 крб., із яких 1 852 крб. — авторський гонорар.

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [29, арк. 20].

Фото: —

Назва: «Зозулі».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1973 р.

Місце розташування: с. Милуші 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [19, арк. 29].

Назва: «Пори року».

Автор: Микола Ковальчук, Станіслав Цветков.

Рік створення: 1979 р.

Місце розташування: с. Маяки (с. Княгининок).

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: люди на фоні села.

Розмір: 80,36 м².

Вартість виконання: 7 689 крб., із яких 4 758 крб. – авторський гонорар.

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [29, арк. 23].

Фото: —

Назва: —

Автор: Леонід Хведчук.

Рік створення: 1977 р.

Місце розташування: с. Сирники.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: —

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [26, арк. 24].

Назва: —

Автор: Борисюк.

Рік створення: 1987 р.

Місце розташування: с. Рокині.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: —

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має втрати та сліди вандалізму.

Дата фіксації: 30.04.2025.

Джерело: фото авторки, [36, арк. 20–22].

Назва: «Птахи».

Автор: Богдан Федорук.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Брище.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти та птахи.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [18, арк. 42].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Копачівка.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: —

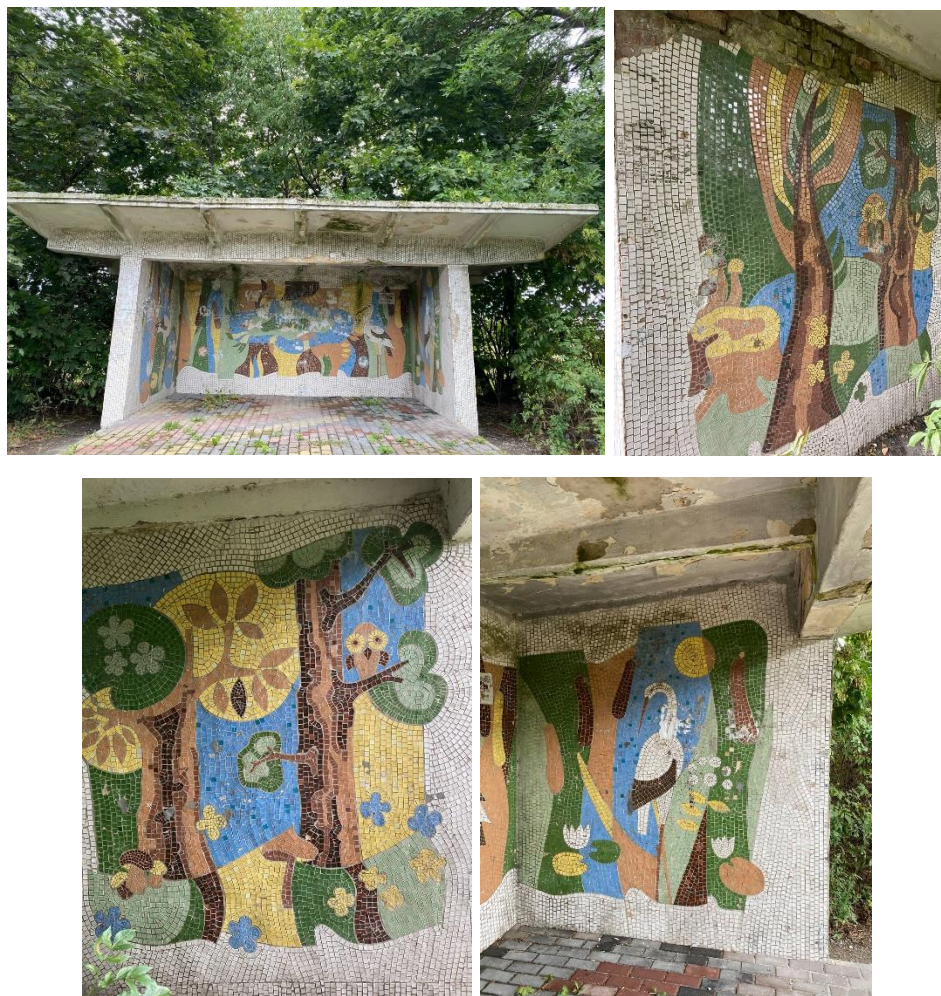
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, повністю знаходиться під шаром шпаклівки.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Кременець 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: чаплі, рогази, дерева та водойма.

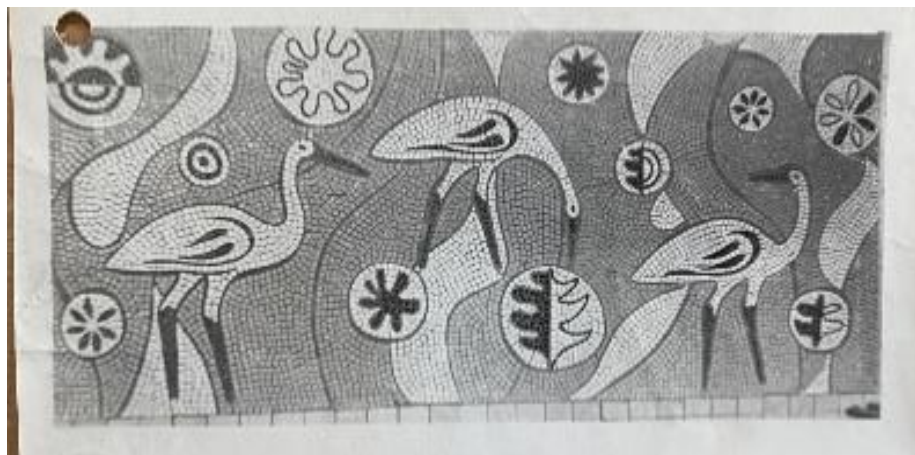
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має незначні втрати та пошкодження.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Рання весна».

Автор: Рафаель Авагян.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Кременець 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: чаплі, рогози, дерева та водойма.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [18, арк. 2].

Примітка: Сюжет та техніка схожа на роботу Богдана Федорука у с. Брище, що може свідчити про спільний художній задум.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Михайлин.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти, голуби.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки.

Фото: —

Назва: «Калиновий гай».

Автор: Світлана Костукевич, В. Костукевич.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: с. Рудка-Козинська.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: —

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [31, арк. 18].

Фото: —

Назва: «Голуби».

Автор: В. Костукевич.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Козин.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: —

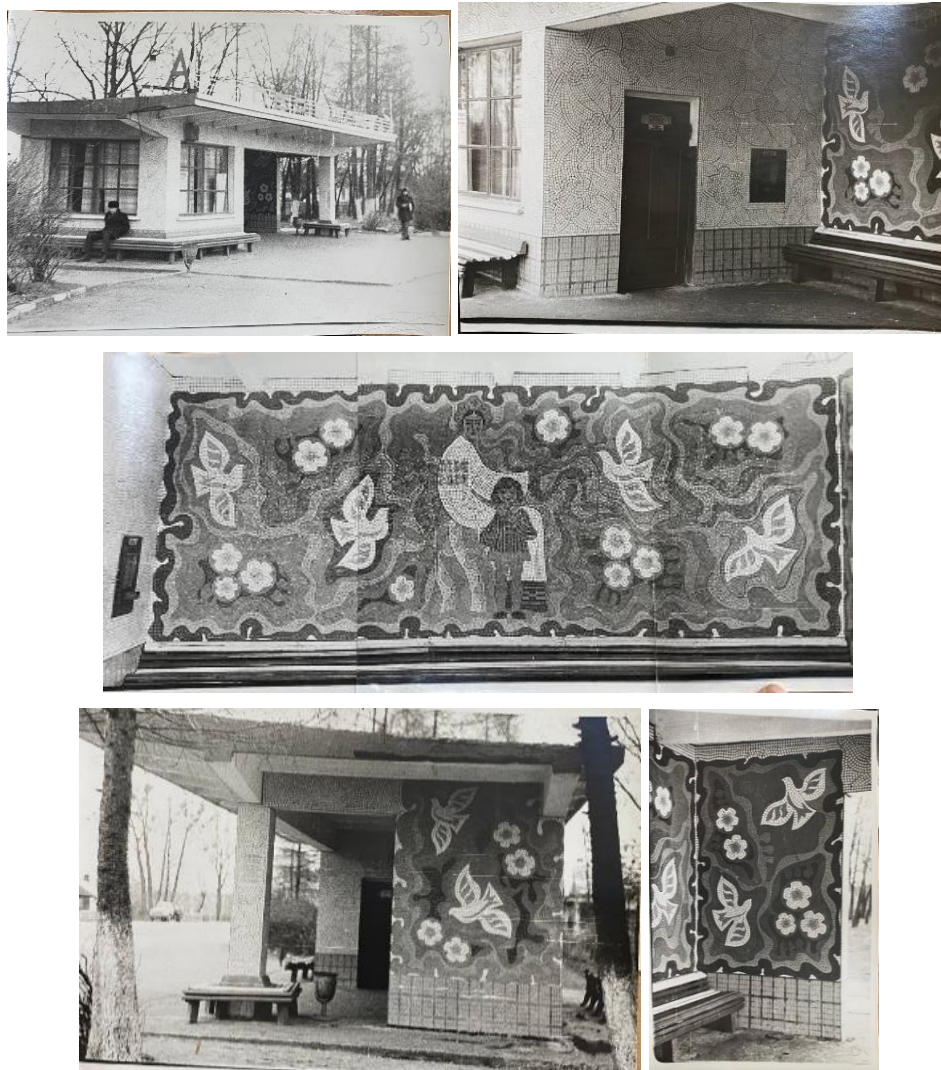
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [17, арк. 1 зв., 10].

Назва: –

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1979 р.

Місце розташування: с. Переспа.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти, голуби, у центрі – постать дитини та жінки у національних костюмах.

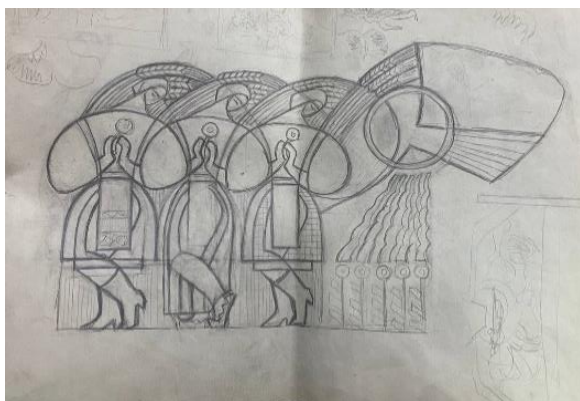
Розмір: 32,5 м².

Вартість виконання: 5 251 крб., із яких 3 199 крб. – авторський гонорар.

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [28, арк. 26; 29, арк. 51–55].

Назва: –

Автор: Григорій Чорнокнижний, Василь Гура.

Рік створення: 1969 р.

Місце розташування: с. Переспа.

Розміщення: фасад будинку культури.

Матеріал: керамічна плитка, кольоровий бетон.

Сюжет: дівчата у національних костюмах, колоски, театральні маски, музичні інструменти.

Розмір: –

Вартість виконання: 5 251 крб., з яких 3 199 крб. – авторський гонорар.

Стан збереженості: –

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки, [41, арк. 2–4].

Назва: «Птахи».

Автор: Рафаель Авагян.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Свидники.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: птахи на гілках на фоні синього, жовтого та чорного візерунків.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має незначні пошкодження.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки, [18, арк. 1].

Назва: «Рух».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1984 р.

Місце розташування: с. Голоби.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: птахи у русі, хвилі та квіти.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має незначні пошкодження, присутні сліди вандалізму.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки, [33, арк. 53, 57 зв.].

Назва: «Літо».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1982 р.

Місце розташування: с. Погіньки.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: ластівки, квіти та хвилі у блакитних та зелених кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має незначні пошкодження, присутні сліди вандалізму.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки, [32, арк. 15, 20].

Назва: «Лебеді».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1980 р.

Місце розташування: с. Воля-Любитівська.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: лебеді у помаранчевому, жовтому та коричневому кольорах.

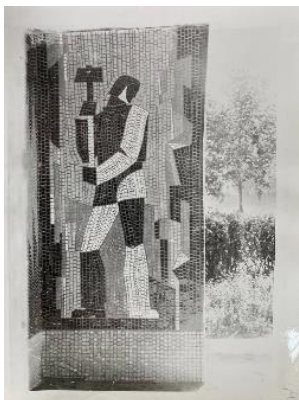
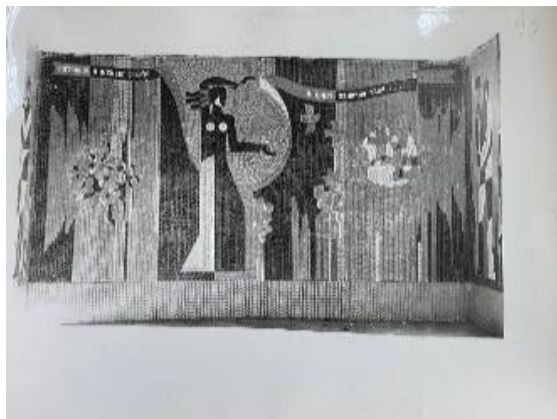
Розмір: 30 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 12.02.2021.

Джерело: [2; 30, арк. 3, 7].

Назва: «Мелодія».

Автор: Юрій Герман.

Рік створення: 1978–1979 рр.

Місце розташування: с. Колодяжне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: базований на «Лісовій пісні» Лесі Українки. Зображено Мавку, Лукаша, а також слова із феєрії «Ні! я жива! Я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмирає».

Розмір: 29,1 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [29, арк. 40–44].

Назва: «Птахи».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1980 р.

Місце розташування: с. Дубове.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: квіти та птахи у помаранчевому та коричневому кольорах.

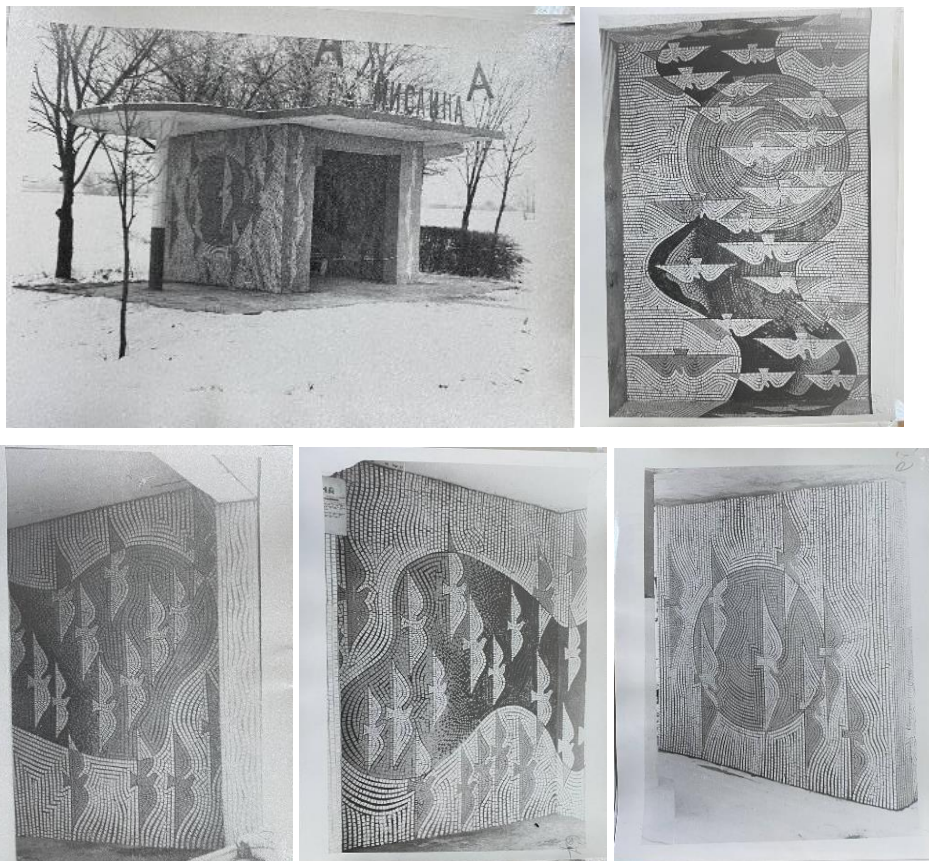
Розмір: 60 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 06.2015.

Джерело: [30, арк. 14, 20 зв.; 116].

Назва: «Голуби миру».

Автор: Тетяна Галькун, В. Галькун.

Рік створення: 1980–1981 рр.

Місце розташування: с. Мислина 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: голуби у небі.

Розмір: 37,83 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [29, арк. 62–70].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Мислина 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактні геометричні візерунки.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 06.2015.

Джерело: [123].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Мислина 3.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: хвилі у коричневому, білому та блакитному кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 06.2015.

Джерело: [131].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Мислина 4.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнаментальний.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 06.2015.

Джерело: [134].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Городище.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнаментальний.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 06.2015.

Джерело: [135].

Назва: «Літо».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1984 р.

Місце розташування: с. Секунь.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені та дерева у зелених та жовтих тонах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 06.2015.

Джерело: [33, арк. 48, 52 зв., 63; 130].

Назва: «Весна».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1980 р.

Місце розташування: с. Буцинь 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: дерева, метелики, ластівки та квіти у жовтому, коричневому, зеленому, білому та блакитному кольорах.

Розмір: 43,9 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки, [30, арк. 5, 10, 14].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Сереховичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: абстрактний, у блакитному, синьому, чорному та червоному кольорах. Зображено геометричні лінії та візерунки.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Літо».

Автор: Микола Ковальчук, Борисюк.

Рік створення: 1986 р.

Місце розташування: с. Бучинь 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: лелеки, стилізовані квіти та візерунки.

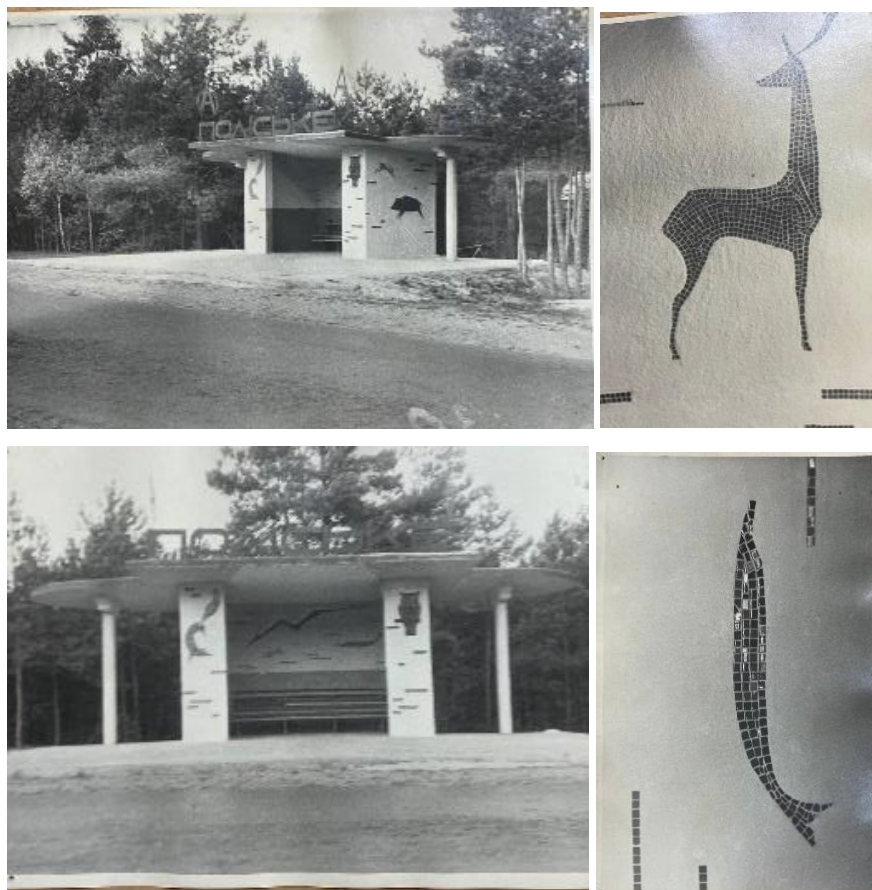
Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні відколи та втрати.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки, [35, арк. 8].

Назва: —

Автор: Віктор Шингур.

Рік створення: 1965 р.

Місце розташування: с. Поліське 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені, сова, щука та інші рибки.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [42, арк. 3–7].

Примітка: Це найперша задокументована мозаїка на зупинці, яка з'явилась разом із мозаїкою на фасаді дитячого кінотеатру «Зміна», за рік після переїзду Віктора Шингура у Луцьк.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті рр.

Місце розташування: с. Поліське 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені та козулі в помаранчевому та блакитному кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні пошкодження та втрати.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Синій щебіт».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1978 р.

Місце розташування: с. Синове.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: голуби на фоні квітів та хвиль у синьому, блакитному та білому кольорах. Бічні стіни повторюють квіти у помаранчевому кольорі.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки, [26, арк. 33, 38].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Вужиськ.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані птахи, білки, квіти у жовтих та зелених кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати, однак з метою уникнення подальшого руйнування відколоті частини були заповнені бетоном.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Льон цвіте».

Автор: Леонід Хведчук.

Рік створення: 1978 р.

Місце розташування: с. Замшани.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: блакитні квіти на фоні стилізованих ліній блакитного, білого, зеленого та жовтого кольорів.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має втрати та пошкодження.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки, [26, арк. 31, 37].

Назва: «Білі птахи».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1980 р.

Місце розташування: с. Видраниця.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: лелеки на фоні квітів жовтого кольору.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має втрати та пошкодження.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки, [30, арк. 12, 16].

Назва: «Волинські луки».

Автор: Тетяна Галькун.

Рік створення: 1980 р.

Місце розташування: с. Лучичі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: квіти у блакитних та синіх кольорах

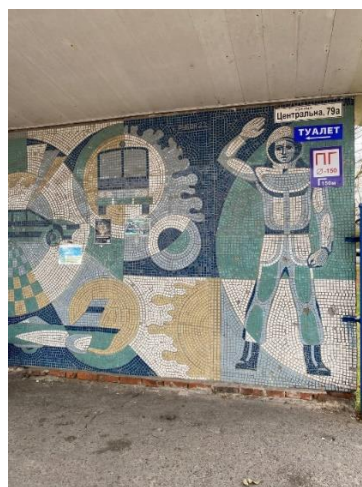
Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки, [30, арк. 18, 24].

Назва: «Минуле й сьогодення».

Автор: Зіновія Рубан.

Рік створення: 1982 р.

Місце розташування: с. Ратне.

Розміщення: автопавільйон (станція).

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: три основних сюжети-епокси – чоловік у костюмі із циліндром на голові та автомобілем зразка 1920-х – 1930-х рр., дівчина із конем та космонавт поряд із автомобілем, кораблем та потягом. Композиція виконана в переважно зеленій кольоровій гамі.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження та тріщини.

Дата фіксації: 27.10.2025.

Джерело: фото авторки, [32, арк. 2, 4, 8 зв.].

Автошлях Т0302 Любомль – с. Піща

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Запілля, виїзд із Любомля.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: на зеленому фоні пташка коричневого та помаранчевого кольору із головою дівчини.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати та пошкодження.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Ритми».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1987 р.

Місце розташування: с. Куснища.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: птахи та геометричні напівкруги у блакитному, жовтому, зеленому та білому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки, [36, арк. 2, 8].

Назва: –

Автор: Валентин Кирилков.

Рік створення: 1987 р.

Місце розташування: с. Полапи.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: птахи та абстрактні лінії. Композиція виконана в переважно блакитній кольоровій гамі.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки, [36, арк. 14–14 зв.].

Назва: «Озеро».

Автор: Микола Ковальчук.

Рік створення: 1987 р.

Місце розташування: с. Згорани.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: озеро, риби, гуси, берег із будинками та деревами.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки, [36, арк. 6, 9].

Назва: –

Автор: Станіслав Цветков.

Рік створення: 1987 р.

Місце розташування: с. Самійличі 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: У блакитних та зелених кольорах зображено стилізовані дерева, голубів та глухарів.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки, [36, арк. 2, 6 зв.].

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Самійличі 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені та козулі у коричневих та помаранчевих кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 13.09.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Полісся».

Автор: Василь Гура.

Рік створення: 1974 р.

Місце розташування: с. Світязь 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: озеро, хвилі, лілії та кораблі із парусами.

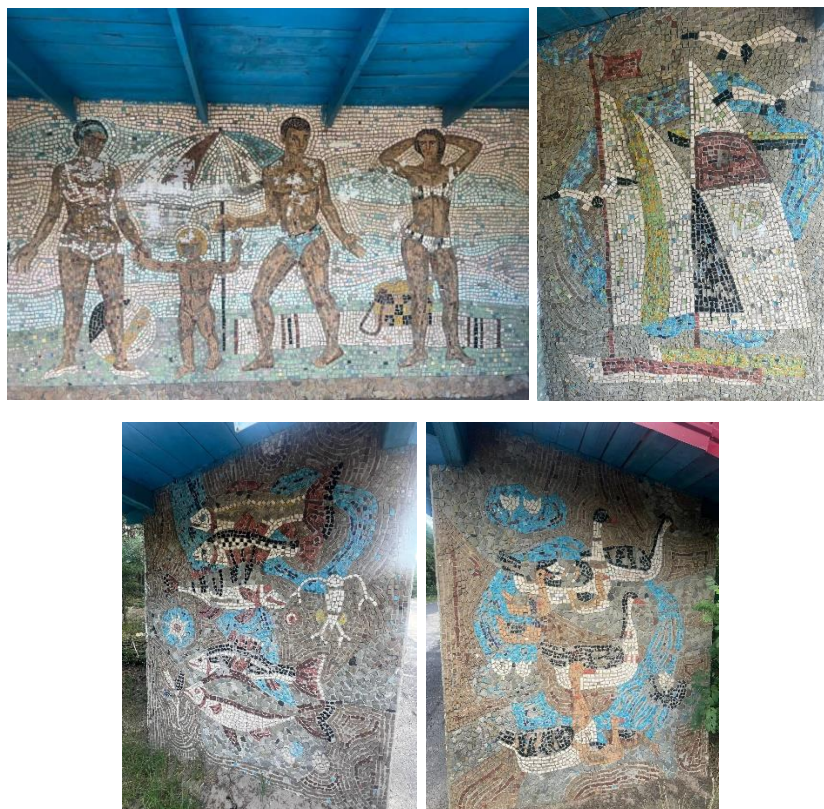
Розмір: бокова стіна – 3,68 м².

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 08.07.2025.

Джерело: фото авторки, [21, арк. 59].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Світязь 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка, каміння.

Сюжет: люди на пляжі у купальниках із захисними парасольками. Бічні сторони оздоблені зображеннями риб та качок.

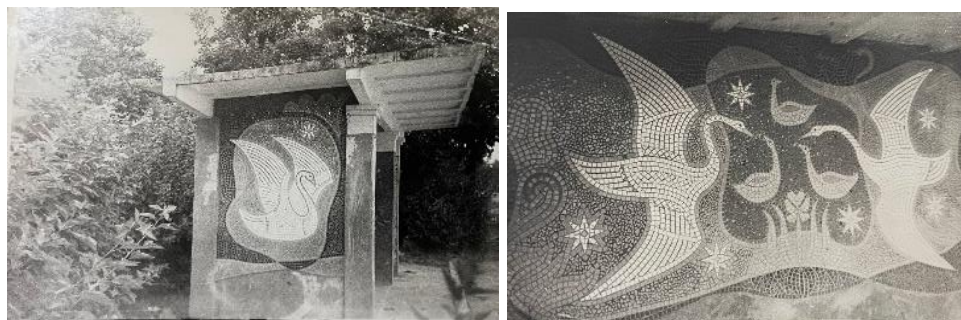
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 08.08.2024.

Джерело: [85].

Назва: «Білі лебеді».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1975 р.

Місце розташування: с. Пулемець.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: лебеді, квіти.

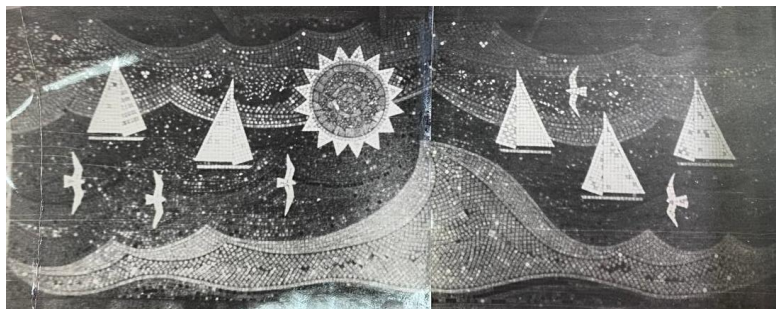
Розмір: 12,23 м².

Вартість виконання: 1 886 крб.

Стан збереженості: —

Дата фіксації: —

Джерело: [23, арк. 18].

Назва: «На озері».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1971 р.

Місце розташування: с. Піща.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: вітрильники, чайки та хвилі.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: —

Дата фіксації: —

Джерело: [16, арк. 41].

Автошлях Т0311 Ковель – Камінь-Каширський – с. Видерта

Назва: «Прекрасна пора».

Автор: Станіслав Цветков.

Рік створення: 1973 р.

Місце розташування: с. Сошичне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: діти, птахи та стилізовані квіти.

Розмір: 21,42 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: —

Дата фіксації: —

Джерело: [20, арк. 38, 39].

Назва: «Тетері».

Автор: Станіслав Цветков.

Рік створення: 1974 р.

Місце розташування: с. Нуйно.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: квіти та птахи.

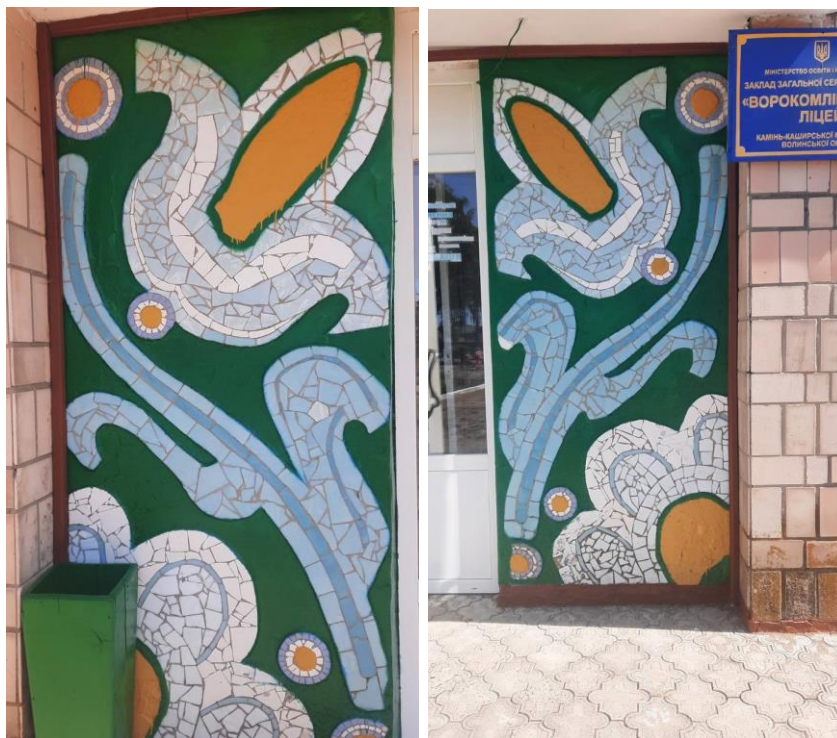
Розмір: 19,53 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: —

Дата фіксації: —

Джерело: [21, арк. 39].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті рр.

Місце розташування: с. Ворокомле.

Розміщення: фасад Ворокомлівського ліцею.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації:

Джерело: [70].

Автошлях Е373 Любомль – Ковель – Маневичі

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1960-ті –1970-ті рр.

Місце розташування: м. Любомль.

Розміщення: фасад Любомльського ліцею № 1 імені Наталії Ужвій.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: Дівчина, розгорнута книга, планета та голуб.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: [75].

Фото: —

Назва: «Ластівки».

Автор: Богдан Федорук.

Рік створення: 1987 р.

Місце розташування: с. Скиби.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [36, арк. 14 зв., 19 зв.].

Фото: —

Назва: «Весілля».

Автор: Юрій Герман.

Рік створення: 1979 р.

Місце розташування: с. Луків.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: —

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [28, арк. 12, 38].

Назва: «Волошки».

Автор: Віктор Шингур, Леонід Хведчук.

Рік створення: 1978–1980 рр.

Місце розташування: с. Волошки.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: діти працюють на городі, копають овочі та підливають рослини.

Зображення у зеленому, блакитному та коричневому кольорах.

Розмір: 27 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [30, арк. 21].

Примітка: Композиція із зображенням дітей, які працюють на городі, ілюструє характерний для радянського мистецтва мотив прославлення праці з ранніх років. Це один з небагатьох прикладів, де дитяча тематика поєднується з ідеологічним наративом праці.

Назва: «Риби».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1977 р.

Місце розташування: с. Мар'янівка.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: риби та птахи у блакитній кольоровій гамі.

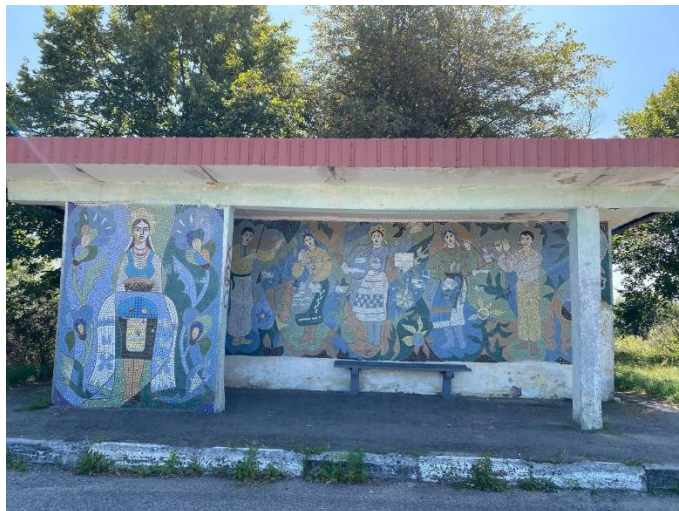
Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, присутні сліди вандалізму.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [25, арк. 7 зв., 11, 12].

Назва: «Свято».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1977–1978 рр.

Місце розташування: с. Козлиничі 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: люди у святковому одязі із рушниками, короваєм.

Розмір: 22,91 м².

Вартість виконання: 4 654 крб., із яких 2 951 крб. – авторський гонорар.

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [25, арк. 7, 27; 27, арк. 36–39].

Назва: «Рибальське роздолля».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1978–1979 рр.

Місце розташування: с. Козлиничі 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: різновиди риб, водоростей, хвилі, стилізовані квіти та риболов.

Розмір: 49,6 м².

Вартість виконання: 3 900 крб., вартість ескізу – 600 крб.

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [28, арк. 12, 23; 29, арк. 1, 2].

Назва: «Природа».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1988 р.

Місце розташування: с. Поворськ.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені, стилізовані квіти та листя у коричневому, синьому, білому, зеленому та жовтому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати та пошкодження.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [37, арк. 2–3].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Озерне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: використано коричневий, жовтий та блакитний кольори.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, значна частина знаходиться під шаром фарби.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: в'їзд у колишній Маневицький район.

Розміщення: пам'ятний знак.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: колос пшениці та ялинка; оздоблення у блакитному та жовтому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, є пошкодження, бруд.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Сова».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1986 р.

Місце розташування: с. Троянівка.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: У блакитному, зеленому та білому кольорах зображено стилізовані гілки, центральне місце займає сова.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, фасадна та бічна стіни зафарбовані.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [35, арк. 7, 11].

Автошлях М07, відрізок с. Оконськ – с. Старий Чорторийськ

Назва: «Гуси» або «Полісся».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1976 р.

Місце розташування: с. Северинівка.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: –

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, однак знаходиться під шаром фарби, що унеможлиблює її атрибуцію.

Дата фіксації: –

Джерело: [24, арк. 12, 21, 28; 76].

Назва: «Дикі кабани».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1976 р.

Місце розташування: с. Старий Чорторийськ.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: дикі кабани та поросята у лісі.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: –

Джерело: [24, арк. 2 зв., 6; 47].

Автошлях Т1802 Рожище – с. Копилля

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Топільне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: озеро, водяні лілії та чоловіки із веслами у човні.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 06.2025.

Джерело: [74].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Оленівка.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені на жовтому та зеленому тлі; бічні сторони оздоблені флористичним орнаментом.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має втрати та відколи.

Дата фіксації: 06.2025.

Джерело: [74].

Назва: «Праця».

Автор: Леонід Хведчук.

Рік створення: 1975р.

Місце розташування: с. Сокіл.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: дівчина, сонце, квіти, риби та ін.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні пошкодження.

Дата фіксації: 06.2025.

Джерело: [22, арк. 36; 71; 74].

Назва: «Пісня».

Автор: Леонід Хведчук.

Рік створення: 1975 р.

Місце розташування: с. Навіз.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти, хвилі та голуби у блакитному кольорі.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має пошкодження.

Дата фіксації: 22.06.2025.

Джерело: [22, арк. 36; 71].

Назва: «Цвітіння».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1971 р.

Місце розташування: с. Копилля 3.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: квіти, листя та гілки.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: –

Дата фіксації: –

Джерело: [16, арк. 40, 42].

Автошлях Р14 Луцьк – Любешів

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Дачне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти та птахи.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [7].

Примітка: Завдяки очищувальним роботам у межах власного волонтерського проєкту «Керхер прибирає Україну» у 2022 р. було очищено поверхню цієї монументальної роботи.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті р.

Місце розташування: м. Ківерці.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка сотоподібної форми.

Сюжет: геометричні візерунки.

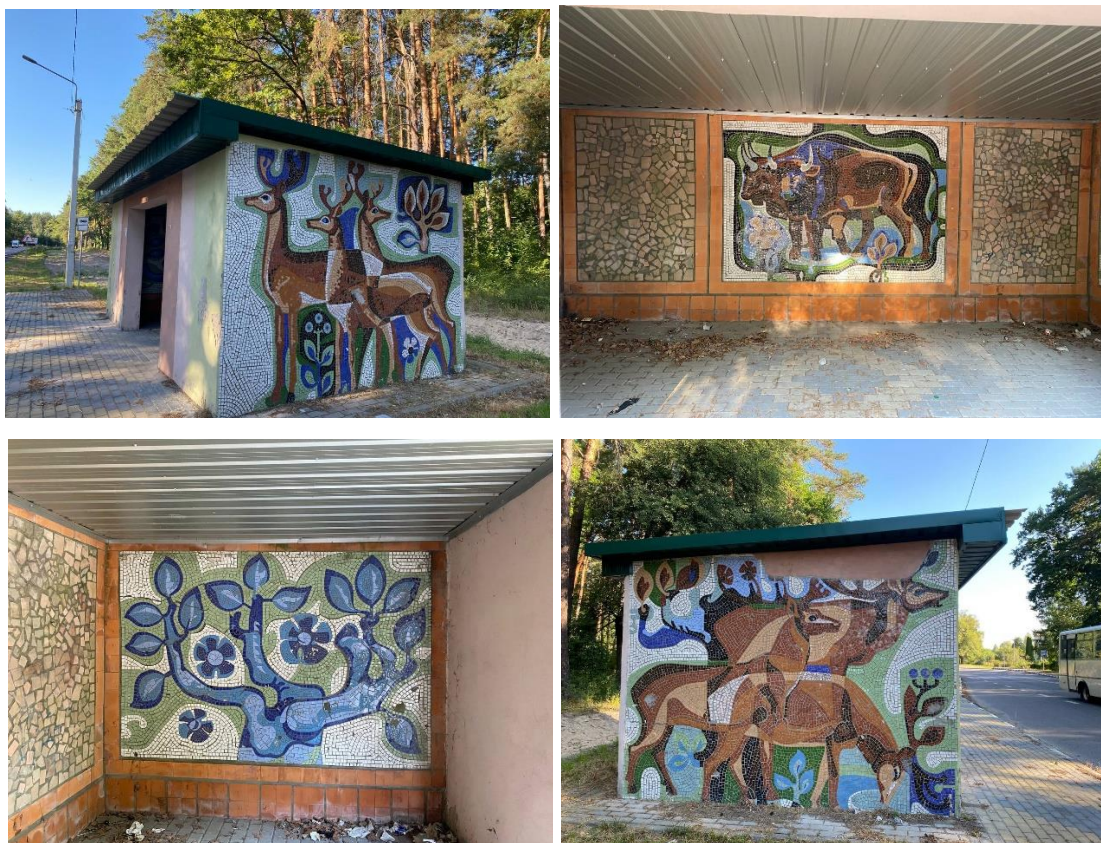
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Бізони», «Світанок», «Благородні олені», «Олені».

Автор: Віктор Шингур.

Рік створення: 1975–1976 рр.

Місце розташування: с. Сокиричі 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені, зубри та стилізовані блакитні дерева.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [6; 22, арк. 36 зв.; 24, арк. 11].

Примітка: Ця мозаїка опинилася під загрозою знесення. Її врятували завдяки активістам та ініціативам, що підкреслює культурну цінність та значимість мозаїки для локальних громад.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1975–1976 рр.

Місце розташування: с. Сокиричі 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: люди, народні мотиви.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [114].

Назва: «Весна».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1975 р.

Місце розташування: с. Озеро.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані риби та птахи у блакитному та зеленому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [22, арк. 14, 18; 115].

Назва: «Блакитний гай».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: с. Гайове.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані метелики, квіти та листки.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: м збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [7; 31, арк. 26, 32].

Примітка: Завдяки очищувальним роботам у межах великого волонтерського проекту «Керхер прибирає Україну» у 2022 р. було очищено поверхню цієї монументальної роботи.

Назва: «Тетеруки».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1975 р.

Місце розташування: с. Завітне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: птахи тетеруки у блакитному та зеленому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [22, арк. 14, 18].

Назва: –

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1982 р.

Місце розташування: с. Тростянець.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти із гострими пелюстками в жовтому та коричневому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [32, арк. 13].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Омельне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти із гострими пелюстками в коричневому та білому кольорах.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Примітка: Стилiстично мозаїка схожа на роботу Карела Якубека у с. Тростянець, що може свiдчити про його авторство.

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Криничне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: голуби у коричневому, блакитному, білому та жовтому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: в'їзд у колишній Маневицький район.

Розміщення: пам'ятний знак.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: напис «МАНЕВИЦЬКИЙ» у блакитному та жовтому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Літо».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1980 р.

Місце розташування: с. Ситниця.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти із гострими пелюстками у блакитній та синій кольоровій гамі.

Розмір: 28,5 м².

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [30, арк. 27; 112].

Примітка: У червні 2021 р. розпочались ремонтні роботи на трикілометровій частині дороги Р14, через які було знищено три мозаїки — у селах Ситниця, Колки, Розничі.

Фото: –

Назва: «Пробудження».

Автор: ескізи – Тетяна Галькун, Віктор Шингур. Над картоном працював лише Віктор Шингур.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: с. Колки.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: –

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [31, арк. 17 зв., 19 зв., 23].

Назва: «Олені».

Автор: Тетяна Галькун.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: с. Розничі.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: олені на тлі візерунків у блакитному, білому та синьому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: 05.2015.

Джерело: [31, арк. 20, 24 зв.; 122].

Назва: «Поліські мотиви».

Автор: Карел Якубек.

Рік створення: 1979 р.

Місце розташування: с. Копилля 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: пастух із сопілкою біля овечок та дівчина, що годує баранця.

Зображення у блакитній та синій кольоровій гамі.

Розмір: 25,9 м².

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, присутні сліди вандалізму.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки [28, арк. 8, 11; 29, арк. 24].

Назва: –

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Копилля 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: «дерево життя», стилізовані гілки, олені у жовтому, коричневому та зеленому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має незначні пошкодження та сліди вандалізму.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [18, арк. 38].

Примітка: Мозаїка розташована через 50 м по тому ж боці дороги, що й попередня. Подібне розміщення не має аналогів на жодній ділянці автошляхів Волинської області.

Назва: «Лісове буття».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1978 р.

Місце розташування: с. Граддя.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: «дерево життя», стилізовані гілки та зайці у коричневому, білому, помаранчевому та жовтому кольорах.

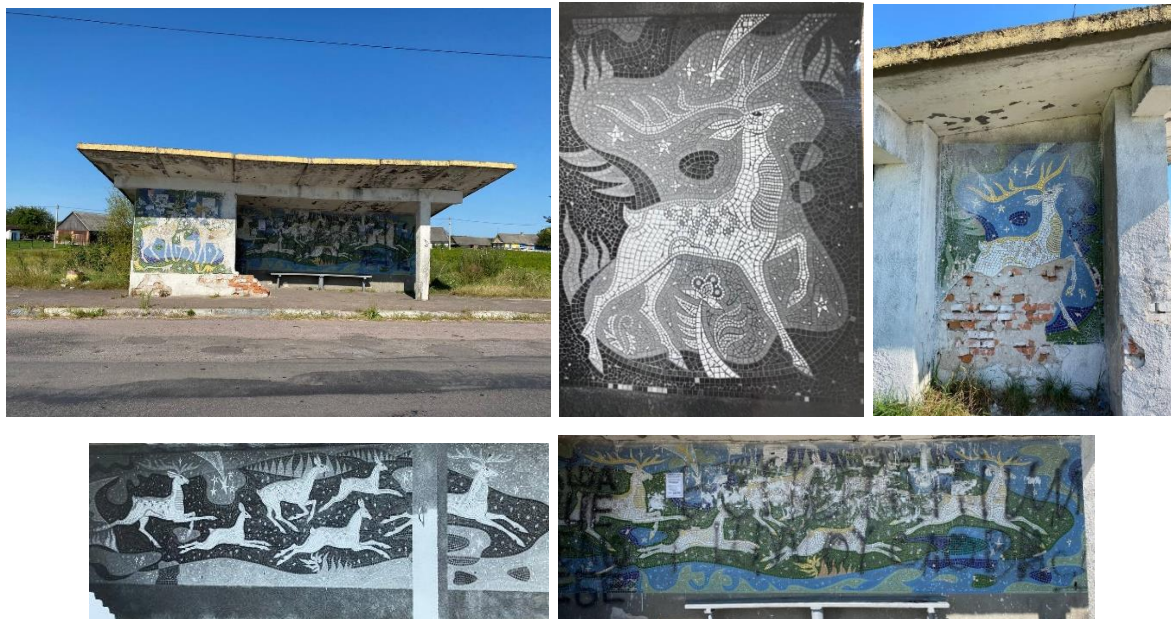
Розмір: 20,71 м².

Вартість виконання: 2 490 крб., із яких 1 598 крб. – вартість роботи майстра.

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати, бічна стіна та частина передньої зафарбовані; присутні сліди вандалізму.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [27, арк. 12а].

Назва: «Олені»

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1978 р.

Місце розташування: с. Довжиця.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: табун оленів, які біжать (зелений і блакитний кольори). На бічній стіні викладено оленя на фоні зоряного неба.

Розмір: 20,11 м².

Вартість виконання: 1 510 крб., із яких 947 крб. – вартість роботи майстра.

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати. Основна стіна містить сліди вандалізму та залишки оголошень; значна частина бічної стіни втрачена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [27, арк. 126].

Назва: «Травень».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1981 р.

Місце розташування: с. Велика Яблунька.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: зовнішня частина автопавільйону виконана у вигляді стилізованих квітів у блакитному та синьому кольорах; у внутрішній частині у жовтому, коричневому та помаранчевому кольорах зображено білих птахів.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні втрати; частина внутрішньої мозаїки у правій частині закрита шаром бетону.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки [31, арк. 15, 18].

Примітка: Зупинка має унікальну архітектурну форму, оскільки складається із двох кімнат з окремими входами. Кожна частина зупинки викладена мозаїкою з усіх сторін (за винятком задньої сторони зупинки).

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті рр.

Місце розташування: с. Оконськ

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: лицар із конем; дівчата із вінками; стилізоване проміння сонця; хвилі, що відображає локальну тематику села.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні пошкодження; частина внутрішньої мозаїки містить залишки старих оголошень, фарбу, сліди вандалізму.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [25, арк. 5, 7].

Примітка: З 1972 по 1977 рр. Леонід Литвин розробляв ескізи для мозаїки у цьому селі із назвою «На пасовищі».

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: в'їзд у Маневичі.

Розміщення: пам'ятний знак.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: напис «ЛАСКАВО ПРОСИМО»; у коричневому та чорному кольорах зображено декоративні геометричні елементи та проміння сонця.

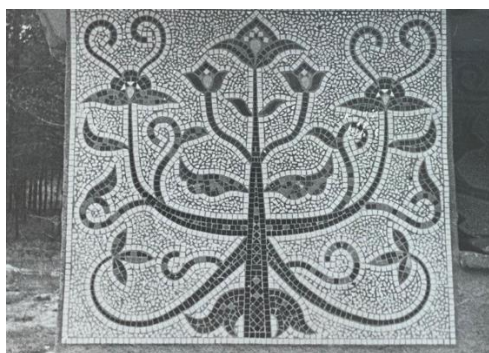
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «В осінньому лісі».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1973 р.

Місце розташування: с. Маневичі

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: «дерево життя», стилізовані гілки та білки у коричневому, білому, помаранчевому та жовтому кольорах.

Розмір: 3,45 м² (фасадна композиція).

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має незначні пошкодження.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [20, арк. 31, 32].

Назва: «Партизанський край».

Автор: Борисюк Кость, Борисюк Володимир.

Рік створення: 1979 р.

Місце розташування: с. Маневичі

Розміщення: фасад Маневицького краєзнавчого музею.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: три людини в білому, жовтому, блакитному та коричневому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 09.2025.

Джерело: [28, арк. 36, 38; 73].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: до 1977 р.

Місце розташування: с. Маневичі.

Розміщення: фасад колишнього універмагу.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: українка в національному вбранні серед поля пшениці.

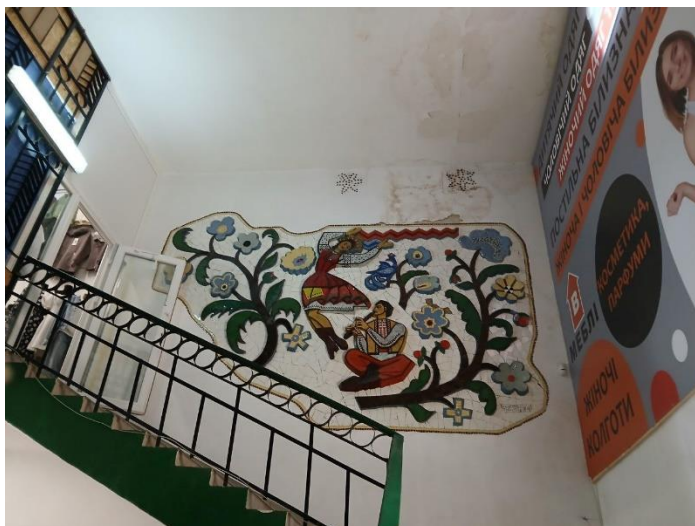
Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 09.2025.

Джерело: [73].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Маневичі

Розміщення: інтер'єр колишнього універмагу.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: дівчина в національному костюмі, що танцює; юнак, що грає на сопілці; стилізовані гілки із квіти.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 09.2025.

Джерело: [73].

Назва: «Літо».

Автор: Анатолій Климов, Б. Борисов (частково виклав).

Рік створення: 1976–1977 рр.

Місце розташування: с. Прилісне.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: сова, голуби та інші стилізовані птахи у зеленому, блакитному, синьому, помаранчевому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має незначні пошкодження.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [25, арк. 7, 30].

Назва: «Барвисті метелики».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1974 р.

Місце розташування: с. Карасин (оз. Тросне).

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: рослини, листя, квіти та метелики у фіолетовому, жовтому та білому кольорах.

Розмір: центр – 10,8 м², бокова – 2,89 м², фасадна – 3,65 м².

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки [19, арк. 34].

Назва: «Погожий день».

Автор: Богдан Федорук.

Рік створення: 1977 р.

Місце розташування: с. Лишнівка.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: тварини білого кольору (зубр, козуля) на кольоровому фоні в блакитному та коричневому кольорах. Кольоровий фон контрастує із білими силуетами тварин і дерев.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 15.08.2025.

Джерело: фото авторки, [25, арк. 34 зв., 37, 38].

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті рр.

Місце розташування: селище Любешів.

Розміщення: фасад колишнього магазину.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: колоски; фрагмент червоно-чорної вишивки на білому тлі (є доволі рідкісним явищем для мозаїк).

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена.

Дата фіксації: 21.09.2025.

Джерело: [72].

Автошлях Н22 Луцьк – Рівне, відрізок Луцьк – с. Кадище

Назва: –

Автор: Микола Куценко.

Рік створення: 1970-ті р.

Місце розташування: с. Струмівка 1 (Заготконтора).

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти в блакитному та зеленому кольорах із відтінками з інтеграцією фрагменту вірша Т. Шевченка «Зацвіла в долині Червона калина, Ніби засміялась Дівчина-дитина».

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, обсипається, має втрати.

Дата фіксації: 30.05.2025.

Джерело: фото авторки, [66].

Назва: –

Автор: Микола Куценко.

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Струмівка 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані квіти, пелюстки, тварини в зеленому, жовтому, блакитному та синьому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, обсипається, має втрати.

Дата фіксації: 30.05.2025.

Джерело: фото авторки, [66].

Назва: –

Автор: Микола Куценко.

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Струмівка 3.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: стилізовані пелюстки, птахи в зеленому, жовтому, блакитному та синьому кольорах.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, не має значних втрат.

Дата фіксації: 30.05.2025.

Джерело: фото авторки, [66].

Назва: «Проліски».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Струмівка 4.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: проліски.

Розмір: 18,56 м².

Вартість виконання: 2 383 крб.

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: –

Джерело: [18, арк. 27]

Фото: —

Назва: «Білі коні».

Автор: Михайло Савицький.

Рік створення: 1984 р.

Місце розташування: с. Гараджа.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: зооморфний.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [ЗЗ, арк. 48, 52 зв.].

Назва: «Піддубці», «Козак з конем», «Галя», «Село під дубом».

Автор: Віктор Шингур.

Рік створення: 1972 р.

Місце розташування: с. Піддубці.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: дівчина із коромислом, козак із конем; у центральній композиції — дуб, під гілками якого стоять будинки.

Розмір: —

Вартість виконання: 1 673 крб.

Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [18, арк. 51].

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Звірів 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: хвилі, листки та квіти жовтого кольору.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має відколи, пошкодження.

Дата фіксації: 30.05.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: —

Автор: —

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Звірів 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: тварини, зокрема білка, лисиця, глухарі; переважає коричневий колір та його відтінки.

Розмір: —

Вартість виконання: —

Стан збереженості: мозаїка збережена, має відколи, пошкодження.

Дата фіксації: 30.05.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: –

Автор: –

Рік створення: 1970-ті – 1980-ті рр.

Місце розташування: с. Звірів 3.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: білі птахи.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні відколи, пошкодження.

Дата фіксації: 30.05.2025.

Джерело: фото авторки.

Назва: «Гуси».

Автор: Анатолій Климов.

Рік створення: 1985 р.

Місце розташування: с. Пальче 1.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: білі гуси на білому та блакитному фоні.

Розмір: –

Вартість виконання: –

Стан збереженості: мозаїка збережена, має значні відколи, пошкодження.

Дата фіксації: 30.05.2025.

Джерело: фото авторки, [34, арк. 4].

Назва: «Ранок», «Ромашки», «Петрів батіг», «Кручений панич», «Півень», «Птахи на калині», «Птахи у вишняку».

Автор: Віктор Шингур.

Рік створення: 1971 р.

Місце розташування: с. Пальче 2.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: ластівка із вишнями; птахи із гілками калини; півень. Кожна композиція виконана у вигляді кола на фоні білого прямокутника.

Розмір: 5,85 м² (кожна із бокових стін).

Вартість виконання: 1 803 крб.

Стан збереженості: мозаїка збережена, присутні сліди вандалізму.

Дата фіксації: 30.05.2025.

Джерело: фото авторки, [16, арк. 47–50].

Фото: —

Назва: «Птахи».

Автор: Леонід Литвин.

Рік створення: 1986 р.

Місце розташування: с. Дерно.

Розміщення: автопавільйон.

Матеріал: керамічна плитка.

Сюжет: орнітологічний.

Розмір: —

Вартість виконання: —

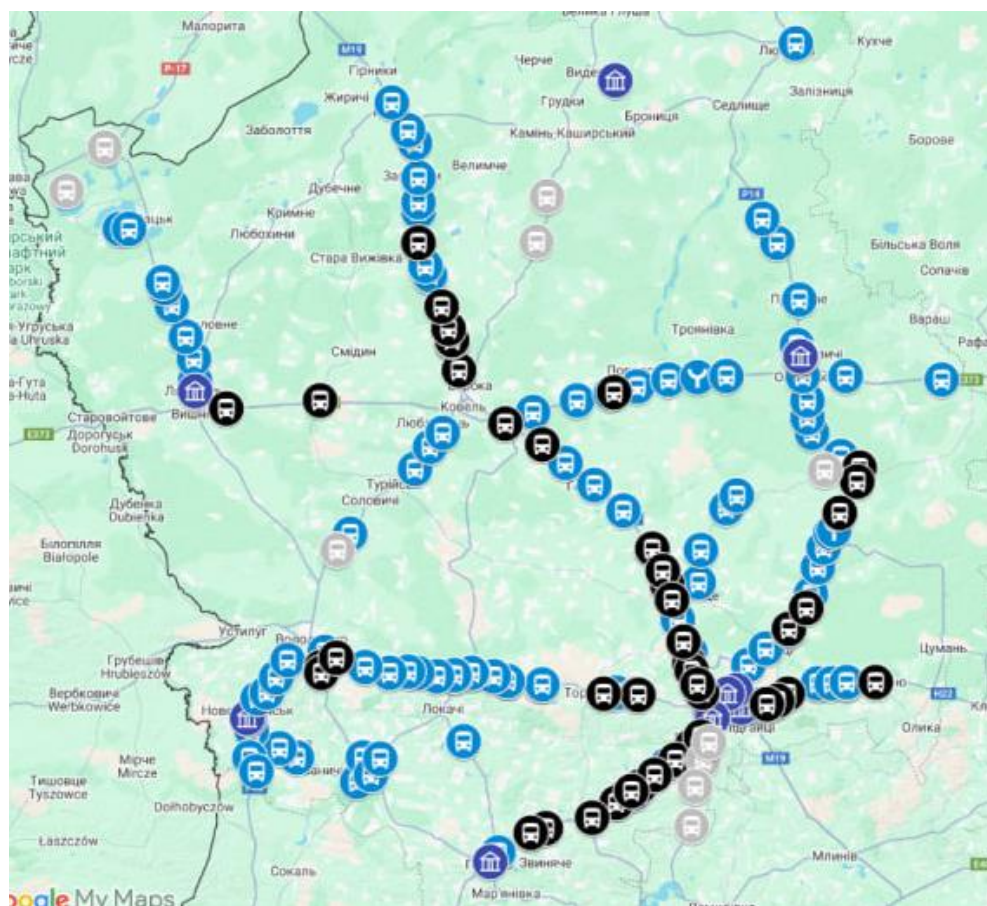
Стан збереженості: знищена.

Дата фіксації: —

Джерело: [35, арк. 20, 21, 27].

Додаток В

Карта мозаїк Волинської області

Посилання на карту —

<https://www.google.com/maps/d/edit?mid=1exUlrG2zmaEkPrTFpr3SfbkElff9Puk&usp=sharing>

Умовні позначення

- - фасад громадських будівель (школи, кінотеатри тощо);
- - автобусна зупинка (збережена);
- - автобусна зупинка (невідомий стан);
- - автобусна зупинка (знищена);
- - пам'ятний знак.